

Celje - skladišče

D-Per
65/1991

OSREDNJA KNJ. CELJE

5000013545,9

COBISS

RUDAR

Glasiło Rudnika lignita Velenje

LETO XXV

ČETRTEK, 19. SEPTEMBER 1991

ŠTEVILKA 9

Jutri nam bo praznično zadonela
— letos dober poltretji mesec
pozneje kot prejšnja leta, a bolje
je, da pozneje, kot da sploh ne bi:

RUDARSKA HIMNA

Stan rudarski bodi nam pozdravljen,
stan rudarski, ti si naša slast.
V znoju vročem in brez sončne luči,
delat' svoji domovini čast.

Čez gore in doline vsem sinovom
krepko roko v pozdrav jim daj.
Naj živi nam, naj živi nam,
naj živi nam rudarski stan!

Ko bo delo naše dokončano
in pred nami polno svetlih rud,
nagrada ta za to nam bode dana,
venec slave venčal bo naš trud.

Čez gore in doline vsem sinovom
krepko roko v pozdrav jim daj.
Naj živi nam, naj živi nam,
naj živi nam rudarski stan!

JUTRI, 20. SEPTEMBRA, TOREJ PRAZNUJEMO

Osrednje prireditve

Ob 10. uri v dvorani
Doma kulture Velenje
**svečana seja Delavskega sveta
RLV**

**s podelitvijo priznanj jubilentom
20 let dela pri RLV**

Ob 15. uri pri restavraciji Jezero
**promenadni koncert Rudarske
godbe Velenje**

Ob 16. uri pri restavraciji Jezero
 **jubilejni 30. Skok čez kožo
in po njem (z začetkom ob 17. uri)
družabno srečanje delavcev in
upokoencev RLV**

Če bo deževalo, bo Skok čez kožo po svečani seji Delavskega sveta RLV kar v Domu kulture Velenje, po njem pa v Delavskem klubu pogostitev za udeležence svečane seje Delavskega sveta RLV in Skoka čez kožo.

Že junija prejete kupone za pogostitev na družabnem srečanju pri restavraciji Jezero bo mogoče uveljaviti samo na srečanju, za en kupon pa vam bo na voljo obrok golaža in steklenica piva ali ore.

Spremi prireditvi

Od 9. ure naprej v soboto na teniških igriščih pri restavraciji Jezero
**odprto teniško prvenstvo za člane
društev inženirjev in tehnikov**

Ob 20. uri v soboto v velenjskem smučarskem skakalnem centru
**začetek nočnega tekmovanja v
smučarskih skokih za rudarsko
svetilko**

Pri RLV že deluje šest novih podjetij

Naše lansko družabno srečanje pri restavraciji Jezero v okviru praznovanja dneva rudarjev je malo zmotil dež. Upajmo, da letošnjega ne bo!

Letos januarja je poslovodni odbor RLV imenoval delovno skupino za razvoj podjetništva pri RLV. V osmih mesecih od takrat pa je bilo z akti o ustanovitvi podjetij ustanovljenih pri RLV šest podjetij oziroma družb z omejeno odgovornostjo v družbeni lasti.

Podatke o teh novih podjetjih — o tem, kako se imenujejo, kje so njihovi sedeži,

kakšna je njihova dejavnost, kdo so njihovi vodje ter kateri so organi upravljanja v njih — je za objavo v našem glasilu pripravila diplomirana pravnica (s pravosodnim izpitom) Anica Zajc iz Splošno-kadrovske službe RLV, ki je tudi članica delovne skupine za razvoj podjetništva pri RLV.

Dalje na drugi strani!

NAPREJ V ŠTEVILKI

STRAN 2 — Kako proizvajamo?, **Z razširjenega sestanka rudniškega kolegija v četrtek, 5. septembra, STRAN 3** — Postanite član Šaleške folklorne skupine Koledel!, **Obvestilo Ljubljanske banke — Splošne banke Velenje, d.d., STRAN 4** — Dopusti so pri kraju, **STRAN 8** — Odšli so v pokoj, **STRAN 10** — Pri nas je razstavljal delavec likovnik Pavle Predanič iz Videm-Krškega, **STRAN 13** — Z avtobusom in peš naokrog in počez po pridobivalnem področju našega rudnika, **STRAN 15** — Razpis tekmovanja v rokometu, **STRAN 16** — S kolesi na morje in nazaj

Podatki o novih podjetjih pri RLV

1. PLP – Podjetje za proizvodnjo lesnih polproizvodov, d.o.o., Partizanska 78, Velenje

Dejavnost podjetja je: proizvodnja žaganega lesa, impregniranje lesa, proizvodnja lesene embalaže, lesenih stavbnih elementov in drugih končnih lesenih izdelkov ter lesne galanterije, predelava in prodaja lesnih odpadkov, kot so briketi, sekanci in drugo, trgovina na debelo in drobno z neživilskimi proizvodi vseh trgovskih strok.

Podjetje vodi vršilec dolžnosti direktorja Pavle Budna. Organ upravljanja v podjetju je 3-članska skupščina; 2 člana te skupščine imenuje ustanovitelj, 1 član pa je predstavnik delavcev podjetja.

2. MIZARSTVO Velenje, d.o.o., Koroška 54, Velenje

Dejavnost podjetja je: proizvodnja in montaža lesenega pohištva, lesene embalaže, lesenih stavbnih elementov galanterije iz lesa, tesarsko-kolarskih in drugih lesenih izdelkov, trgovina na debelo in drobno z neživilskimi proizvodi vseh trgovskih strok. Podjetje opravlja tudi posle v zunanjetrgovinskem prometu. Podjetje vodi vršilec dolžnosti direktorja Ciril Grebenšek. Skupščino podjetja kot organ upravljanja sestavljajo 3 člani.

3. KAMNOLOM Paka – Podjetje za pridobivanje in predelavo peska, d.o.o., Paka b.š., Velenje

Dejavnost podjetja je: pridobivanje gramoza in peska, storitve globinskega vrtnanja in odstrelitve, prevoz blaga v cestnem prometu, izvajanje vzgojno-izobraževalnega programa za pridobitev srednje strokovne izobrazbe in programov za izpopolnjevanje srednje strokovne izobrazbe v rudarski usmeritvi. Podjetje vodi vršilec dolžnosti direktorja Dušan Perhač. Organ upravljanja podjetja je 3-članska skupščina.

4. HABIT Velenje – Podjetje za upravljanje stanovanj, d.o.o., Velenje, Prešernova 22 c

Dejavnost podjetja je: izgradnja, rekonstrukcija, adaptacija in popravila gospodarskih, stanovanjskih in drugih stavb, napeljava, popravila in vzdrževanje gradbenih instalacij, finalna in obrtna dela v gradbeništvu, urejanje in vzdrževanje zelenic v stanovanjskih skupnostih, promet z nepremičninami. Podjetje vodi vršilec dolžnosti direktorja Venčeslav Tajnik. Skupščina podjetja je 5-članska. V njej so 3 predstavniki ustanovitelja, 2 pa sta predstavnika delavcev podjetja.

5. GTE – Podjetje za izrabo termalne vode, d.o.o., Velenje, Partizanska 78

Ustanovitelja podjetja sta RLV z ustanovitvenim deležem 60 % in Gorenje Terme Topolšica z ustanovitvenim deležem 40 %. Dejavnost podjetja je: raziskovalno-razvojne storitve na področju izrabe termalnih virov.

Vršilec dolžnosti direktorja je Milan Medved. V 6-članski skupščini podjetja imata njegova ustanovitelja vsak po 3 predstavnike.

6. INFORMATIKA, d.o.o., Velenje, Prešernova 22

Dejavnost podjetja je: načrtovanje, izdelovanje, uvajanje in vzdrževanje aplikacijske in sistemske programske opreme, načrtovanje, uvajanje in vzdrževanje računalniške opreme, izvajanje računalniških obdelav podatkov, nakup in prodaja programske in računalniške opreme.

Podjetje opravlja tudi posle zunanjetrgovinskega prometa. Vršilec dolžnosti direktorja podjetja je Zdravko Tanšek. Poleg RLV so soustanovitelji podjetja še: TEŠ, ESO, SIPAK, APS in GOST.

V prihodnjih številkah Rudarja bomo predstavili še poslovanje teh podjetij v času od ustanovitve.

Uredništvo

KAKO PROIZVAJAMO?

Proizvodnja premoga v našem rudniku v avgustu v primerjavi s predvideno v osnovnem, letnem načrtu in v primerjavi s predvideno v mesečnem načrtu:

Jama Preloge	127 410 ton	(119,41 %)	108,34 %
Jama Pesje	78 870 ton	(98,80 %)	96,30 %
Jama Škale	67 550 ton	(121,06 %)	107,22 %
Priprave	15 670 ton	(93,27 %)	93,27 %
Skupaj RLV	289 500 ton	(111,72 %)	103,65 %

V avgustu smo imeli 21 delovnih dni.

Proizvodni načrt za september

(V oklepajih so navedene proizvodne naloge iz osnovnega načrta!)

Jama Preloge	123 500 ton	(116 500)
	6 500 t/dan	(5 825)
Jama Pesje	89 300 ton	(99 950)
	4 700 t/dan	(4 998)
Jama Škale	57 000 ton	(59 100)
	3 000 t/dan	(2 955)
Priprave	15 200 ton	(16 000)
	800 t/dan	(800)
Skupaj RLV	285 000 ton	(291 550)
	15 000 t/dan	(14 578)

Za september načrtujemo 19 delovnih dni – ob prostih vseh sobotah, prostem plačanem dnevu petku, 20. septembra, in prostem neplačanem dnevu petku, 27. septembra.

V obdobju januar – avgust 1991 smo v RLV pridobili 2 539 300 ton premoga ali 111,72 % glede na osnovni načrt.

Proizvodna služba RLV

Z razširjenega sestanka rudniškega kolegija v četrtek, 5. septembra

To je bil sestanek, na katerem so udeleženci govorili o proizvodnji RLV do konca tega leta, obravnavali rokovnik za izdelavo letnega delovnega načrta RLV za leto 1992, problematiko izdelave ocene poslovanja RLV za čas do konca tega leta ter poročilo o poslovanju RLV letos do avgusta.

Sestanek je vodil tehnični vodja RLV mag. Franc Žerdin in na začetku sestanka povedal nekaj podatkov o količini in problematiki odkopa premoga v našem rudniku v začetku septembra ter te podatke ocenil kot dobre.

RUDAR, glasilo Rudnika lignita Velenje

Organ pri glasilu: Odbor za informiranje, predsednik Jože Hace

Odgovorni urednik: Diana Janežič

Naslov uredništva: Rudnik lignita Velenje, glasilo Rudar, Partizanska 78 (NOP), 63320 Velenje

Telefon: (063) 853-312, interno 1815

Izdelava fotografij: Ivan Pungartnik, Jamomerstvo RLV

Tisk: Tiskarna Velenje (Štrbenkova 6, 63320 Velenje)

Naklada in izdajanje: 4 200 izvodov enkrat na mesec

Načrtovani odkop premoga 3,75 milijona ton za letos bo po njegovih besedah do konca let dosežen. Toplotna vrednost premoga je tudi zadovoljiva. Prav tako so zadovoljivi odkopni učinki. Število zaposlenih v podjetju še pada – na dan tega sestanka jih je bilo skupno 4 426 in to je bojda dobro za prehod v poslovno leto 1992, ko bomo morali število zaposlenih še zmanjšati.

Na deponiji za TEŠ je v začetku septembra bilo 861 863 ton premoga ali 90 000 ton manj, kot naj bi ga bilo po načrtu.

Spodbudni so tudi podatki o oddaji našega premoga. Njegova poraba v šoštanjskih termoelektrarnah je namreč podobna lanski v enakem času – med 12 000 in 13 000 ton na dan. Ljubljanskim toplarnam – elektrarnam naj bi letos zadnje tri mesece oddajali po 25 000 ton premoga na mesec. In tudi v Tovarno papirja in celuloze Videm – Krško naj bi oddali več premoga kot po prvotnem dogovoru.

Drugim odjemalcem oddamo skupno po 2 000 ton premoga na dan.

Razmere na trgu energetskih virov so za nas tudi ugodne. Ameriški premog se je bojda pokazal za predragega za kurjenje. Prav tako kurilno olje in zemeljski plin. Dobave premoga iz Bosne in Hercegovine ter Srbije pa so zelo neredne ali celo že prekinjene.

Nadalje je mag. Franc Žerdin predstavil še okvir za letni delovni načrt RLV za leto 1992. Po njem naj bi v letu 1992 odkopali 4 milijone ton premoga v 263 delovnih dneh (letos 3,75 milijona ton v 235 delovnih dneh). Na dan pa naj bi ga v letu 1992 odkopali povprečno 15 210 ton (letos 15 260 ton).

Odkopna fronta naj bi prihodnje leto bila dolga povprečno 630 metrov (letos 660 metrov). Produktivnost naj bi se gibala pri 970 tonah na zaposlenega na leto (letos se je pri 800 tonah), oziroma pri 3,68 tone na zaposlenega na dan (letos se je pri 3,40 tone). Zaposlenih v RLV pa naj bi bilo med letom 1992 povprečno 4 127 ali približno 300 manj, kot jih je bilo na dan tega sestanka.

Po Žerdinovi oceni bi takšen letni delovni načrt RLV za prihodnje leto bil optimistično in hrabro zastavljen. Tako pa ga je v sedanjih gospodarskih razmerah tudi treba zastaviti, je rekel in pridal, da ga je takega tudi mogoče uresničiti. Za to bojda imamo v RLV vse pogoje. Res pa je tudi, je še dodal, da za uresničenje takšnega letnega načrta nimamo nobenih zagotovil pri republiškem vodstvu. Še vedno namreč ni izdelana strategija razvoja celotnega slovenskega gospodarstva in tako tudi ne energetike in premogovništva.

Oceno poslovanja našega rudnika za čas do konca tega leta je na tem sestanku predstavila Dragica Kotnik, članica poslovodnega odbora za gospodarjenje, in pri tem poudarila, da imamo še vedno največ finančnih težav zaradi nerešenega vprašanja dinarske vrednosti nemške marke pri dogovorjeni ceni našega premoga za energetiko v markah in zaradi nerednega plačevanja obveznosti odjemalcev našega premoga. Poslovodni odbor zato ocenjuje, da bo RLV to poslovno leto sklenil z izgubo iz tekočega leta v znesku 371,828 milijona dinarjev, skupaj z nepokrito izgubo iz preteklih let pa z izgubo v znesku 1.181,728 milijona dinarjev.

D.J.

Obvestilo Ljubljanske banke – Splošne banke Velenje, d.d.

OBRETNOSTNE MERE ZA DINARSKÉ VLOGE

Dne 15. 7. 1991 je naša banka spremenila način obrestovanja dinarskih sredstev občanov.

Sredstva revalorizira po mesečni revalorizacijski stopnji, ki se prminja in je v tem mesecu, septembru, 8,8 %. K tako revaloriziranim sredstvom pripíše še realne obresti, določene z vsakokratnim sklepom o višini obrestnih mer pri Ljubljanski banki – Splošni banki Velenje, d.d.

	Veljavna obrestna mera	
	R-mesečna	r-letna
Tekoči računi občanov	4,4 %	0
Ziro računi občanov	4,4 %	0
Hranilne vloge na vpogled	4,4 %	0
Hranilne vloge, vezane nad 12 mesecev	8,8 %	9 %
Hranilne vloge, vezane nad 24 mesecev	8,8 %	11 %
Hranilne vloge, vezane nad 36 mesecev	8,8 %	13 %
Depoziti, vezani nad 1 mesec	8,8 %	0
Depoziti, vezani nad 3 mesece		
– depoziti do 50.000,00 din	8,8 %	3 %
– depoziti od 50.000,00 do 100.000,00 din	8,8 %	4 %
– depoziti nad 100.000,00 din	8,8 %	5 %
Depoziti, vezani nad 6 mesecev	8,8 %	6 %
Depoziti, vezani nad 12 mesecev	8,8 %	9 %
Dovoljena prekoračitev na TR	8,8 %	20 %
Nedovoljena prekoračitev na TR	8,8 %	37 %

NOVA BANČNA KARTICA

Poslovanje s čeki z uporabo čekovne kartice ni več novost, saj je to že osnovna oblika brezgotovinskega poslovanja.

Med vsemi vrstami bančnih računov se je tekoči račun kot osnovni račun za brezgotovinsko poslovanje najbolj uveljavil. Vendar naša banka želi poslovanje s čeki še bolj poenostaviti in kakovost svojih storitev približati evropskim standardom. Zato uvaja novo bančno kartico, ki ima več pomembnih prednosti v primerjavi s sedanjo čekovno karto. Uporabnikom tekočih računov omogoča enostavnejši način plačevanja s čeki in dvig čekovnih blanketov v banki. Nova kartica ima že magnetni zapis in bo, ko bo imetnikom vročena posebna identifikacijska številka, med drugim omogočila tudi dvig gotovine na bančnih avtomatih. Uporabna pa bo tudi pri drugih samopostrežnih bančnih storitvah, ki jih bo banka postopoma uvajala za varčevalce.

Pri plačevanju ali dvigu gotovine z novo bančno kartico vam ne bo treba še posebej dokazovati istovetnosti z osebno izkaznico. Le ček boste podpisali pred njegovim prejemnikom, tako da bo lahko istovetnost podpisati takoj primerjal s podpisom, deponiranim na bančni kartici.

S ter je zmanjšana možnost zlorabe pri uporabi čeka in je tako zaščita imetnikovega računa veliko večja.

V naši banki upamo, da boste z zadovoljstvom sprejeli to novost.

Postanite član Šaleške folklorne skupine Koledi!

Razmišljate, kako bi koristno porabili svoj prosti čas? Kako in kje bi se razvedrili, našli nove prijatelje, preživeli uro ali dve v prijetni družbi in se ob tem še razgibali?

Vse to si lahko uresničite v Šaleški folklorni skupini Koledi, če se odločite, da postanete njen član.

Poleg naštetega vas bodo v Koledi seznanili še z zanimivim in bogatim svetom ljudskih pesmi in plesov, na njenih nastopih pa boste spoznavali domovino in tujino.

V Šaleški folklorni skupini Koledi bodo veseli vsakogar, ki so mu pri srcu ljudske pesmi in plesi, ki zna bodisi peti, plesati ali igrati na kakšen instrument – diatonično harmoniko (frajtonarico), tamburico, violino, kontrabas ali klarinet.

Prvo vajo so letos na jesen Koledini folkloristi sicer že imeli v sredo, 11. septembra. A dobrodošli jim boste, če se jim boste še pridružili; recimo prihodnjo sredo, 25. septembra, ali naslednjo, 2. oktobra – ob 20. uri v mali dvorani velenjskega doma kulture.

Pridite in postanite član Šaleške folklorne skupine Koledi!

D.J.

DOPUSTI SO PRI KRAJU

Za mnoge so bili že v avgustu. Še več jih je, ki pravi dopust, z letovanjem, komaj kdaj imajo.

Morje, gore, hribi, toplice, sorodniki na deželi, kampiranje kje ob vodi ali popotovanje semtertja z vedno novim ciljem – nič od tega si nekateri ne morejo privoščiti. Že malo daljši obisk pri kom kje dlje je številnim velika sprememba, od njih in razvedrilo med letom, polnim delavnikov.

Za letos, lani, sploh nekaj zadnjih let, velja to še posebej.

Vse več jih je, vnovič, ki se iz dneva v dan od jutra do večera pehajo za golo preživetje.

Nemalo jih je tudi, ki so od vsega dvignili roke in tudi na dopust še pomislijo ne.

Nemara res drži, da če pametni kam potuje, se tudi vrne pameten, neumni pa še bolj neumni. A to na stvari nič ne spremeni: dopusti z letovanjem so v zadnjih letih pri nas postali redkejši. Kakšen pa kateri sploh je?

V planine!

Sreda je, 24. julija; ura je okrog četrta na šest. Hitiva, kar vihrava, da imava prav vse potrebno na sebi, v žepih in nahrbtnikih.

Še ventil na bombi s plinom je treba zapreti. Ventil za vodo so že. Tudi varovalke v elektro omarici so odvite.

"Ključ. Kje imaš ključ? Jaz jih ne bom vzela s sabo. Grem. Ne obiraj se in zakleni za seboj!" zasitnari žena.

"Samo brez panike! Pojdi že in na postaji pogledaj, ali je blagajna odprta, da ne bi na vlaku plačala kakšne kazni!" rečem. Nič prijazno odvrne, da bo. Zatem odvrši po hodniku in vrata stanovanja pusti za sabo odprta.

Še cigareto si prižgem, pogledam na pipo nad umivalnim koritom, čeprav vem, da sta oba ventila v steni za njo zaprta, krenem nato k odprtih vhodnim vratom in spotoma pozaprem še notranja vrata po stanovanju.

Pri zaklepanju stanovanja ključ dvakrat zasučem in pritisnem na kljuko, da se prepričam, ali je res zaklenjeno. Potlej jo za ženo uberem proti postaji, dohitim pa je ne več. Na vogalu zadnjega bloka pred postajo imam le še srečo, da jo vidim, kako kot barka na valovih prek tirov poplesava proti postaji.

Ko prispem malo prek tirov tudi jaz na postajo, ker mi je pač prej tak slab zglede dala žena – zgledi, ki ti jih da žena, pa vemo, kakšni so: obvezni – je vlak na njej že pripravljen za odhod. Pogledam na uro, vidim, da je še kakšna minuta do 5.25, ko odpelje, in si mislim: Še je čas, da se sprehodim do najbližjega vagona za kadilce vratom, ki vodijo iz postajne čakalnice, skozi katera bo pridvela žena. Saj najbrž je ugotovila, da je blagajna

na postaji odprta, in je zato zdaj nikjer ne vidim, ker kupuje vozovnici.

Prav sem uganil: žena je planila skozi vrata iz čakalnice, se z nekaj denarja v eni roki in očitno z vozovnicama v drugi, ker je imela stisnjeno v pest na način, ko iz nje nikakor noče kaj izgubiti, ozrla naokrog, in ko me je ugledala ob vagonu, pri katerem sem se ustavil, je pohitela k meni in mi že od daleč očitala: "Mislila sem, da boš prišel za mano, da boš dal denar za vozovnici, ker jaz sem svojega imela shranjenega tako, da mi ni bil takoj pri roki."

Končno sva na vlaku in se že tudi peljeva proti Celju, kjer bova presedla za Zidani most, tam pa za vožnjo do Radeč. V njih bi se rada mudila kakšno uro ali dve, da si jih ogledava. Kajti Radeče so nekoč bile tudi važen prehod po cesti od Save v dolino Sopote in po njej za Litijo in Ljubljano. Poleg tega je v njih bila čolnarska postaja z broderskim uradom. Od leta 1862, ko je stekel promet po železnici od Zidanega mosta v Zagreb, pa so prometno pomembnost zgubile in so zdaj znane predvsem po Tovarni dokumentnega in kartnega papirja, nekaj kemične, lesne in predelovalne industrije pa po obrtnih delavnicah.

Vendar na vlaku, na katerega sva presedla v Zidanem mostu, sva potem Radeče zgrešila in izstopila na naslednji postaji – v Loki, kjer sva se že od vsega začetka tudi mislila lotiti nekajdnevnega dopustniškega potepanja po planinah.

V načrtu sva imela, da prej ne kreneva nazaj domov, dokler ne bo za nama pentlja: pot pod nahrbtnikom Loka – Lovrenc – planina Lisca – Podgorje – Stara Žaga – planina Bohor – Senovo, nadalje vožnja z avtobusom do Brestanice in iz nje z vlakom do Zidanega mosta, nato spet pešačenje navkreber prek Širja do planinskega doma na gorskem slemenu Gore in od tod večinoma zložno do koč na Kopitniku ter od nje strmo navzdol do Rimskih Toplic in v njih na železniško postajo.

V Loki

Ob izstopu iz vlaka gledava naokoli, kje naj bi bila ta "večja med vasmi na ravnem pod Radečami", kakor sem nekaj dni prej doma prebral v knjigi Franceta Planine Slovenija in njeni kraji, izdani že davnega leta 1963 pri Prešernovi družbi. V Loki je nekdanji župnikoval tudi Primož Trubar in še zdaj je to trdna župnija. To zadnje nama je dala vedeti starejša gospa, ki je bila edino človeško bitje, na katero sva naletela, ko sva se znašla na loški železniški postaji. Koga je tam na začetku prehoda na železniške tere to jutro čakala, je nisva vprašala. Se pa je naju očitno razveselila, ko sva jo pozdravila in jo poprosila, da nama pove, kod se pride v vas Loko in iz nje na pot za Lisco mimo Lovrenca.

"Vama bom pokazala v vasi," je hitela

načenjati pomenek. "Imamo isto pot. Le nekaj minut hoje od tod – zgoraj med Merkatorjevo trgovino in gostilno Martine Jencič – se začenja markirana pot v strmino.

Jaz sicer nisem prava Ločanka, a zdaj je minilo že kar nekaj časa, odkar sem se preselila semkaj z ljubljansko gorenjske strani.

Ljudje v Loki in njeni okolici so prijazni, zelo radi si pomagajo med sabo in veliko delajo in so zato nekateri tudi precej premožni. Tudi trdnih kmetij je še nekaj. Je pa zdajle zjutraj vas bolj prazna, ker jih je veliko po službah na vseh straneh."

Tako je govorila in sitila najino radovednost, ko smo bili že med loškimi vaškimi hišami pri šoli, podružnici osnovne šole Sava Kladnika v Sevnici, in potem mimo župne cerkve pri obzidju z velikimi vhodnimi kovinskimi vrati.

"Kaj pa je za tem obzidjem?" sem vprašal najino spremljevalko in zvedel, da domovi za ostarele – Trubarjev dom za upokojence. Takoj zatem smo že bili tudi vrh majhnega klanca in tam z Merkatorjevo trgovino pred sabo in gostilno Jencič le malo naprej desno. Tu sva se od prijazne Ločanke ne po rodu tudi poslovila, da počakava na odprtje trgovine. V njej sva hotela kupiti nekaj kruha in kakšno sveže sadje za popotnico, ne da bi bila prepričana, da bodo sveže sadje in kruh tudi imeli naprodaj. Saj vemo, kako je z založenostjo trgovin na podeželju s kruhom in svežim sadjem – kruh večinoma nabavljajo po naročilih krajanov in ga dobijo enkrat na dan, navadno okrog devetih dopoldne, pravo trgovino s sadjem pa smo na našem podeželju prepustili privatnim branjevcem, marsikje v glavnem Albancem in Makedoncem.

Da je s prodajo kruha tako tudi v Loki, sva zvedela kakšne pol ure pozneje, ko je lastnica odprla gostilno tam pri trgovini čez cesto. Odprla bi jo že prej, pa je, kot je povedala, bila pri jutranji maši in po njej morala skočiti še po mleko.

Te pol ure nama je sicer hitro minilo, ker sva se kmalu po slovesu od najine spremljevalke spodaj od železniške postaje šla malo razgledovat po vasi.

Krajevni urad takoj zraven trgovine, pošto in potem še eno gostilno sva videle, da imajo. Kazalo je, da je ta gostilna – s prostori za goste v nadstropju in ne v pritličju, kakor sva ugotovila – že odprta. Vendar je le kazalo. Kajti ko sva po starinskem, malo zavitem stopnišču prišla v nadstropje, naletela na odprta vrata v temačen in zatohel precej obsežen gostilniški prostor in vstopila vanj, nama je starejši možki v njem, stoje pred ogromno staro leseno točilno mizo in v glasnem pogovoru z nekom v nevidnem ozadju, nejevoljno odzdravil, na vprašanje, ali se dá kaj dobiti za okrepcilo, pa odgovoril:

"Kaj pa bi rada?" In ko sem rekel, da kavo in zame še kozarček vinjaka ali kaj takega, zvedel, da ne moreva nič dobiti, da sam že ne bo stregel, da je žena nekje zunaj, on pa da se ne počuti dobro.

"Enostavno zaprto imamo!" je kar vzrojil in nama nervozno že tudi nakazal pot proti vratom, skozi katera sva vstopila.

Kaj sva si mogla pomagati. "Nič hudega," sem dejal. "Spodaj ni bilo videti, da bi imeli zaprto, pa sva šla za puščico na zidu na dnu stopnišča po stopnicah navzgor. Bolj pogledat, kakšna je ta vaša nenavadna gostilna, v nadstropju, kot da bi kaj naročevala. Pa srečno!" sem dejal za slovo in za mano še žena, da bi se nekako polegla ihtavost, ki jo je v možakarju sprožil najin prihod.

Spet spodaj na cesti sem si mislil: Ubogi stari ljudje, siti vsega v življenju, bolni in izčrpani, pa še vedno na natezalnici med imetjem in obveznostmi, ki jih imetje nalaga. Saj ni čudno, da jih kdaj popade bes zaradi nemoči, da bi to, kar imajo, stalno imeli na vajehtih.

Po tem neprijetnem dogodku naju je minila volja za razgledovanje po vasi. Zato sva se odpravila nazaj na kraj najinega prihoda vanjo. Tam pa ni bilo več praz-

pri maši v kakšnem kotu pred svojim kozarčkom, ta, ki bo prišel za njim, pa si bo izbral drug kot, da ga naroči in potem počasi popije."

"Kaj pa je to takega. Pač ne zdržita brez pijače. Dal bi jima je kdo celo steklenico zastonj in rekel, da je za oba, pa bi lepo skupaj pila," je nerazpoloženo odvrnila žena in dodala:

"Pojdiva že v gostilno, ker že ravno hočeš, in povprašajva, kdaj v trgovini dobi-jo kruh, da potem greva naprej!"

Ni težko storiti, če tisto, kar želiš, tudi moraš. Šla sva v gostilno. V njej sva od prijazne gostilničarke hitro dobila, kar sva želela. Tudi nasvet, da bi boljše naredila, če bi se odpravila nazaj na železniško postajo, ker je še toliko časa, da ujameva vlak iz Zidanega mosta, ki pripelje ob osmih, in se odpeljeva naprej v Breg, od koder da je pot na Lisco običajnejša. Ne samo zaradi tega, ker je krajša, ampak da tudi zato, ker je bolj razgledna.

navzgor in spodaj čez prsa podprti z drugo, cigareto, iz katere se je naravnost navzgor sukljal dim.

"Kaže, da bova imela lepo vreme, ker se dim iz cigarete dviga tako navpično navzgor," zamrmram ženi.

"Me veseli, mi vsaj v nos ne sili," vse prej kot milo odvrne.

"Boš malo piva?" jo vprašam, da bi se omehčala.

"Zdajle, pred deveto?" se ne dá.

"Pa marelice, ki sem jih kupil? Pojdi v trgovino, trgovki sta prijazni in ti bosta pokazali, kje jih lahko opereš!" jo še poskušam zamotiti.

Nič ne odgovori, samo steklenico piva, ki je med nama, zagradi in iz nje malo odpije, potem pa se le malo nasmeji.

Pogledam naokoli, po njivah in travnikih tostran, levo od železniške proge v smeri proti Sevnici, ki se hitro vzpenje v breg in končajo z zaplatami gozda, in na drugi strani, onstran železniške proge tja proti nevidni Savi, kjer je ravnina prostranejša in bogatejša, tudi z več kozolci sredi polj, tako na široko razveznjene gradnje, da so v njih, kot vidim, lahko tudi strojne lople.

Žena medtem, ko se s pogledi pasem po okolici, odide v trgovino s svojimi neopranimi marelicami in se kmalu vrne z opranimi.

Čas teče in nenadoma priropotajo motorna kolesa in pred trgovino sestopi z njih za celo gručo možakarjev.

"Kruh bodo pripeljali," glasno napovem ženi.

"Ali pa so prišli tisti večno žejni na pivo," dobim v odgovor.

Res, ne mine minuta, ko že ima vsak steklenico piva v roki in se naceja iz nje. "Sem ti rekla," se zahajlja žena in uničuje eno od tistih svojih marelic. "Vidiš? Kombi se bliža po cesti iz smeri železniške postaje v Bregu! Gotovo je kombi, ki razvaža kruh," zatrmoglavim in se ne zmotim.

Lenarjenje je za nama. Že lezeva iz Brega v breg. Začenja se gozd, najprej večinoma jelš, jesenov, mehkega hrasta, potem pa so vmes že tudi smreke in bukke, le kakšnega bora nikjer ne vidim. Ne nekem odseku poti, kjer je gozd tako gost, da podrašti sploh ni, opazim dedca, brezovega gobana, potem še enega in še enega. Vse polno jih je. Pa zelenkastih gobolic.

"Jih menda ja ne boš pobiral?!" zasope pod nahrbtnikom žena. "Kaj pa ti bodo?"

"Ne bom. Samo pravim ti, koliko jih je," ji malo prizadet odvrnem, ker začutim v njenih besedah tudi malo posmeha zaradi moje strasti, da sem vedno pri voljo laziti po gozdovih za gobami.

A malo višje, kjer je gozd že bolj mešan s smrekami in najdem na gozdnem grebenu nad stičiščem dveh globokih gozdnih cest čvrstega mladega jurčka, še njo popade gobarska strast. Še nahrbtnika ne odloži – kar pod njim sopiha in se plazi tudi med praprotoj, robidami, mladimi smrečicami, ostro gozdno travo in malinovjem po gozdnih presekih, da bi našla še kakšnega takšnega lepega jurčka, kot sem ga jaz. In ga najde – ne enega, kar nekaj. Ženska, ki se v nekaj zapiči, pač ne odneha!

Seveda v tej vnemi popolnoma soglašam z mano, da gobe zdaj nabirava samo zato, ker jih bodo mogoče veselili ljudje, ki delajo v planinskem domu na Lisci...

TONČKOV DOM

NA LISCI

Razglednica, FOTOLIK Celje – Foto: F. Mauer

no. Dva postarana moška v oguljenih oblekah, po vsej verjetnosti iz doma upokojencev, sta v razdalji nekaj korakov drug od drugega bleda in nema postavila blizu gostilne Jenčič in neprestano pogledovala samo k njej.

"Na svojo jutranjo odrešitev čakata," sem rekel ženi in nisem se motil. Ko se je lastnica gostilne končno le prikazala in gostilno odprla, se je eden od njiju v ravni črti kot robot odzibal proti njej, drugi pa je kot vkopan čakal, da je prvega požrl gostilniški vhod, potem pa takoj še on zelo odločno in počasi krenil v isto smer.

"Takile hočejo v samoti naročiti in zaužiti svoj jutranji obrok pijače.

Najbrž nista mogla spati in sta zato že pred svitom mislila nanj," sem svojo razlago njunega obnašanja zaupal ženi in ji dejal:

"Pojdiva še pred tem drugim midva notri, in videla boš, da prvi že sedi svečano kot

"Pa še dve trgovini bosta imela ob poti, da si kupita, kar želita; prvo v Bregu in drugo že precej visoko zgoraj proti Lisci v Razborju," je pristavila.

Samo še ženini prijazni "Hvala lepa!" gostilničarki za ta nasvet sem slišal in potem sem že moral hitro plačati zapitek, si oprtati nahrbtnik in jo ucvreti za ženo skozi vrata in nato po klancu navzdol spet na loško železniško postajo.

Iz Brega na Lisco

Lepo je nič delati, se malo potepati, potem pa takole počivati – sem si mislil, sede na čvrsti brunasti klopi za prav takšno mizo pri trgovini, kakšen streljaj v smeri proti Sevnici oddaljeni od breške železniške postaje.

Pred sabo sem imel steklenico lepo ohlajenega piva, levo nogo prekrizano čez desno in v eni roki, v komolcu upognjeni

In so jih res tudi bili; dekline, ki nama je popoldne na verandi pred domom pri mizi postregla in sem ji na zadnji številki Naše žene, ki sem jo poleg drugega kupil v trgovini v Bregu, ponudil nabrane gobe, jih je z veseljem vzela.

Postane nama vseeno, ali naj greva ali ne naprej

Verjetno bi naju gobarska strast, ki se je razvnela v nama, ne minila vse do vrha Lisce, če ...

Če kljub neštetim ovinkom, ki sva jih naredila zaradi nje, nazadnje vendarle ne bi bil za nama del markirane poti do vasi Razbor in če v tej hribovski vasi z vsem, kar v takšno vas spada, ne bi naletela na prebeglo žensko iz Hrastnika semkaj iz strahu pred vojno in se spustila v pomenek z njo.

Že prej pri trgovini spodaj v Bregu so mi vdirale v ušesa besede iz pogovora tistih možakarjev, ki so sestopili tam z motorjev, o minulih spopadih med našimi teritorialci in vojaštvom JA in razplamtevanju vojne na Hrvaškem. A sem jih nekako otopil z omamljanjem s pivom iz steklenice pred sabo, inhaliranjem dima iz cigarete, ki mi je tlela v roki, in pijanjem z lepoto pokrajine, ki mi je z vseh strani silila pred oči.

Tudi premissiževanje o okoliščinah, ki so botrovale nastanku velikih črnih napisov MILOŠEVIĆ – HITLER! in SRBI – PAKIRAJTE!, ki sem ju zjutraj opazil z vlaka na neki betonski ograji ob progi med Žalcem in Celjem, se mi je posrečilo zavreti.

Vendar zdaj, pri srečanju in pomenku s to žensko v Razborju, sva oba z ženo spoznala: ničesar več ni, ne nabiranje gob ne kaj drugega, s čimer bi se lahko slepila, da nam naše planine le še ostanejo za sprostitve in oddih sredi vsega hudega, kar nas je doletelo in nam visi nad glavami.

Zaradi tega spoznanja pa nama je postalo tudi vseeno, ali naj greva ali ne naprej po planinah, tako kot sva se namenila. Toda šla sva naprej, predvsem zaradi trme in vztrajnosti. Pa nisva doživela pri srečanju in pomenku s to žensko nič strašno napetega in pretresljivega. Le skrajna nemoč in neobgljenost preprostega in zaupljivega človeka zaradi paničnega strahu pred vojno, ki ju je potrjevala cela pojava te ženske pri srečanju in pogovoru z nama, popolnima tujcema zanjo, je bilo tisto, kar nama je vzelo vse veselje, da bi nadaljevala komaj začeto pot v planine.

"Že prej sem bila živčna. Mož mi je umrl. Sin, s katerim sem potem živela, je postajal vedno slabši do mene in sploh za nobeno rabo. Tudi za službo mu je bilo vedno manj mar. Vmes pa se je še vse okrog začelo zavozlavati. Nobenega mira ni bilo več. Vse je postajalo nezanesljivo. Z nikomer se več človek ni mogel pošteno pogovoriti. Potem pa so prišli še tisti dnevi, ko nisi smel prižigati radia ali televizorja, če te je bilo strah, da bi imeli povsod res pravo vojno. Ko pa smo se začeli zatekati še v zaklonska, nisem več držala vsega – zbolela sem na živcih, in zdravnik mi je rekel, naj grem iz mesta kam ven, kjer je več miru. Tako sem zdaj tu, pri sorodnikih. Kak mir je tukaj, ali ne?"

Prikimal sem ji, da je res mir, vzela je žepa skatlo s cigaretami, jo vprašal, ali kadi, in ko je rekla, da bi, ji ponudil cigareto, vzela še eno sam in prižgal njeno in svojo.

"In kaj vidva mislita, bo ali ne bo vojna? Kaj pravijo ljudje pri vas – bo še kaj miru ali ne?" je vprašala, potem sukala glavo, pogledovala navzdol v dolino, po nebu, naprej, nazaj, po nama, se prestopala, naredila postrani nekaj korakov proč od naju in spet nazaj k nama in vmes sunkovito mahala z rokami.

"Človek je trpežna žival, nazadnje se vsega navadi in vse prenaša in prenese," sem ji odgovoril, da bi se malo umirila.

"Če ostane živ," je rekla in posrečilo se ji je, da se je malo še zasmejala. Nato pa je brez presledka nadaljevala: "Pa skoraj ne vidim koga, da bi te dni hodil tod mimo tja gor na Lisco. Prejšnja leta pa so bojda hodile cele skupine."

"Ne vem, planinski dom odprt že bo, saj je vedno vse leto," sem rekel in jo vprašal še: "Tu v Razborju imate tudi trgovino, sem slišal. Kje pa je? Kakšno pivo bi v njej kupila."

"Malo naprej po cesti bosta morala iti, pa bosta prišla do nje in v njej dobila, kar bosta hotela," je povedala in še z roko pokazala v smer, kjer da je.

Res, ko sva potlej prišla v trgovino v Razborju, sva se lahko prepričala, da bi v njej lahko dobila velikokaj. Še nekaj breskev je ostalo izredno prijazni prodajalki v trgovini – morda pa je bila tudi njena lastnica, kaj vem, ne spominim se več, ali sva se z ženo z njo pogovarjala tudi o tem – v enem od zabojčkov za sadje na prodajnem pultu. In te breskve je dala ženi kar tako, zastonj, češ da so zadnje in bolj izbierek kot blago, ki bi ga bilo treba plačati.

Na Lisci

Že malo pod dvojnimi planinskim domom na Lisci – Tončkovim domom, v katerem vedno strežejo, in Jurkovo koč, v kateri strežejo praviloma ne – sva se srečala s skupino treh parov planincev, enim mladim in dvema naslednje, starševske generacije. V takem odnosu pa so si menda tudi bili med sabo. Tako se je vsaj dalo sklepati po tem, kako so kramljali med seboj, ko so sedeli tam za tisto mizo takoj pod planinskim domom, midva pa sva sedla na tla blizu njih, da drug drugega kaj vprašarno in si kaj povemo. Veliko pa si nismo povedali. Imajo v domu neplaninske goste," je dejal eden od obeh starejših možkih v družini. "Verjetno že nekaj dni. Po JA nekam dišijo, kaže pa, da so eni od tistih, ki jim je JA začela zaudarjati. Pa saj bosta videla, ko prideta v dom. Zdalje bodo še pri kosilu." In sva jih videla, in kakor so se skrivnostno pogovarjali med seboj po hrvaško, sva tudi midva enako menila, kot sva prej slišala. Še zlasti potem navečer, ko so dobili obisk samih postavnih mož Slovencev od nekod iz doline in se z njimi spustili vlušanje, da bi mogoče potem, "ko se bo razformirala", bila možnost zanje... "Greva v sobo?" sem dejal ženi. "Ne bi rad vlek na ušesa njihovega pogovarjanja, preveč po orožju in 'soldatih' smrdi. Sploh ves dom. Jutri bova šla že kmalu dopoldne proti Bohorju, pa četudi bi brane padale z neba." Ko sem pozneje v sobi pogledal skozi rebra zunanjih vetrnih vrat za notranjimi zasteklenimi, sem jih tudi opazil – dva ali tri s hitrostrelnimi puškami na ramah na robu goščave od dovozu k domu.

"Glej, stražo imamo!" sem opozoril ženo. "Kaj takega pa po planinskih kočah še nisva doživela, ali ne?"

Z Lisce proti Bohorju

Nekaj časa navzdol. Najprej po pravi pravcati avtomobilski cesti, ki je po zavoju speljana do obeh planinskih domov na Lisci iz Brega. Nato še po kolovozu. Potlej precej strmo čez travnat hrib. Dalje navzdol po visoki travi pod nekakšnim slemenom ter zatem naprej navzdol pod gozdnim drevjem po slemenom do kaži-pota naravnost navzgor za planino Rudenik in precej ostro desno navzdol prek Podgorja za Bohor.

Tu, pri tem kaži-potu, se ustaviva. Tako sva drugi dan, že kmalu potem, ko sva vstala, opravila prvi del poti z Lisce za Bohor.

Temni oblaki so se razredčili in dvignili, in dež je pojenjal. Na sedlu tukaj pri kaži-potu z leve strani, iz smeri Jurkloštra, že tudi ni več ostro pihal. Zgoraj na slemenom je prejel vleko in deževalo, da sva si za kakšne pol ure morala poiskati zavetje. Zatekla sva se pod košato bukev na zavetrni strani slemena, z vejami skoraj do tal. Le toliko prostora je bilo ob debelu pod njimi, da sem s hrbtom, obrnjenim proti debelu, napol sključen v rogovilo debele veje nad sabo lahko namestil odprt dežnik in tako na varnem tudi pred stekanjem dežja skozi krošnje bukve počakal, z ženo poleg, da najhujše mine.

Vendar skrajja sploh ni kazalo, da se bo neurje z dežjem in vetrom, in še grmenjem tam nekje nad Jurkloštom in Planino, poleglo.

"Se bo že zdvijalo, ni vrag, da se ne bi," sem rekel ženi, odprl nahrbtnik in začel šariti po njem.

"Ti je hladno, obleci pulover, saj si ga dal v nahrbtnik!" mi je svetovala žena.

"Bom, ko najdem kozarček," sem ji dejal. "Boš tudi ti malo 'kačje sline' proti moči?"

"Bodi pameten, kdaj pa sem jo že!" je odklonila.

Našel sem kozarček, ga napolnil iz skoraj litrske ploščate glinene steklenice, malo zamizal in na dušek izpil.

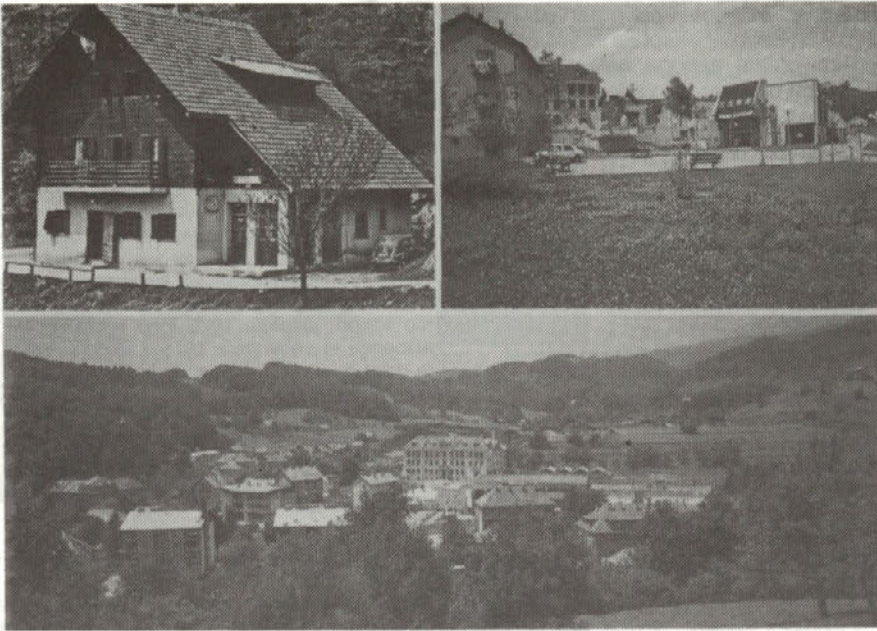
Ta "glinenka" me vedno polna spremlja v planine in se navadno po kozarčkih ali po požirkih tudi iztoči ob srečanjih z drugimi planinci, in tudi planinkami, ki rade volje pogledajo v planinski svet še skozi kopreno solz, ki jo jim utegne res prava žganica – in za drugačno se mi v mojem nahrbtniku zdi škoda prostora – nagnati na oči.

V gosteh pri Teraževih v zgornjem Podgorju

Kaži-pot zgoraj na sedlu je bil že precej visoko nad nama, ko sva po gozdu navzdol prikolovratila na dolgo zajedo košenic, pašnikov, travnikov, njiv, posejanih z nekaj gručami kmečkih domačij in redkimi bolj samotnimi kmečkimi domovi, s sadnim in drugim drevjem krog njih. In ta zajeda se je vlekla vse do gozda spet spodaj nad Sevnico in asfaltirano cesto ob njej iz Sevnice; do odcepa za Zabukovje, kakor sva potem videla, ko sva peščila po njej, naprej do Stare Žage in menda tudi dalje proti Planini pa makadamsko.

"Kam zdaj naprej, markacij ni več ali pa sva v gozdu zašla z markirane poti?" je vprašala žena in se zazrla tja čez ta poseljeni svet, ki se je razprostiral pred in pod nama, še vedno pretežno v strmini, in bil ves prepreden z robovi, udori, grapami in useki, narejenimi za kolovoze in eno počezno boljšo cesto.

"Tja dol proti cerkvi. Vidiš tamle spodaj na koncu tistih hiš cerkveni stolp iznad drevja? Tam bova pa že zvedela od koga za pot," sem ji odvrnil. A potem tam nikjer nisva nikogar našla, da bi ga kaj vprašala. Tudi pri cerkvi, gotovo podružnični, ne. Tako nama ni preostalo nič drugega, kot da jo udariva na tisto počezno cesto, ki sva jo prej odzgoraj videla, in greva po njej za nosoma. Še prej pa sva le prišla do neke kmetije z možakarjem na dvorišču, od katerega je žena zvedela, da bova šla prav za Bohor, če se bova držala tiste počezne ceste. Pa sva se je držala in prišla okrog poldneva do zaselka, skoraj vasica se nama je zdel, ter v njem pred dolgo pritično rumenkasto starinsko kmečko hišo, s precej velikim enoetažnim gospodarskim poslopjem takoj zraven nje, v katerem je hrumelo in šklepetalo.

Koča na Bohorju in Senovo – Razglednica, FOTOLIK Celje (Foto: M. Gorjanc)

"Mlin!" Samo to sem utegnil reči ženi, potem pa se je kot strela z jasnega znašel pred nama pes in planil pokonci, na srečo na verigi, pripeti tam nekje zgoraj na steno gospodarskega poslopja.

Za vznemirjenim in razdraženim hišnim čuvajem sta se kmalu prikazala iz gospodarskega poslopja čokat starejši možak in postaven mlad možki najlepših let – gospodar na domačiji in eden njegovih sinov, sva hitro izvedela.

Že po prvih besedah, ki sva jih z ženo izmenjala z njima, smo vsi štirje vedeli, da bo naš pogovor daljši in da ga bomo verjetno končali ne pred hišo, ampak šele v njej.

Ko sva namreč povedala, da sva zdaj Velenjčana, po rodu pa jaz iz mislinjskega in žena iz šmarško slovenjgraškega konca Mislinjske doline, je sin vzkliknil: "Vojaščino sem služil v Dravogradu, kot šofer terenskega vozila, in tako spoznal vso Dravsko, Mislinjsko in Mežiško dolino.

Kako je bilo zdaj na Holmcu in pri Dravogradu? Slišal sem, da hudo vroče.

Bosta kaj pila, vino ali kaj drugega?"

"Mošt bi, če ga imate," je dejala žena.

"Aha, mošt – na Koroškem vsi tako pravijo sadjevcu, za nas pa je mošt še sladko vino," je z nasmeškom na obrazu rekel in nadaljeval:

"Se vidi, da sta tam s koroške strani. Bom prinesel sadjevcu, kakršnega pač imamo. Lahko pa prinesem tudi vino. Saj v naših krajih na sončnih straneh uspeva tudi vinska trta, brajda pa skoraj povsod."

Še jaz sem potrdil ženino izbiro in sin je odšel po mošt, jaz pa sem medtem odprl nahrbtnik, izvlekel iz njega svojo še skoraj čisto polno glinenko žganja, jo odčepil in ponudil očetu. Nič ni rekel, ko je steklenico odstavil od ust, samo malo nakremžil se je in odhkrkal. Ta čas pa je sin že bil nazaj s polno steklenico. In potem sem kar naprej imel poln kozarec sadjevcu v roki. Kajti kakor hitro ga je v steklenici zmanjkalo, je sin drugič skočil ponj. Oče in sin pa sta od mojega žganja kmalu imela malo kalne oči.

Žena mi je komaj kaj pomagala prazniti steklenico in nas tri moške kar gledala, kako se vedno bolj vneto zapletamo v pogovor ob pijači.

Jaz sem sobesednikoma pripovedoval o izkušnjah enega od nečakov, ki je bil med udeleženci spopadov na Holmcu in pri Dravogradu na naši strani. Zanj izkušnjah, ki jih nikakor ni ne mogel ne hotel razumeti. Izkušnjah strahu in o nesmiselnih medsebojnih pobjah mladih ljudi.

"Glavo dol, samo glavo dol!" je dejal, da so drug drugemu prestrašeni svetovali na bojnih položajih, kadar je proti njim bil odprt ogenj in so hočeš nočeš morali tudi oni streljati.

Nemalokrat pa da so preklinjali politike in generale na oblasti, ki so jim vso to vročo kašo skuhal.

"Samo beseda onih na vrhu pri nas, v Beogradu ali kaj vem kje še je več naredila kot ure in ure naše preže z divjim streljanjem vmes na bojnih položajih," je zagrenjeno poudaril nečak.

"Toliko časa se že pogovarjajo, kregajo, drug drugemu nekaj prikričujejo in si lažejo, pravzaprav pa vsak hoče biti le prvi in najbolj pаметen, navadnega vojaškega obveznika pa pred vpoklicavanji nikjer nobeden nič ne vpraša." Tudi te nečakove besede sem tako, kot jih je sam povedal, zaupal očetu in sinu tu, na tej kmečki domačiji v Podgorju, pravzaprav zgornjem Podgorju nad Sevnico.

In onadva skrajna nista nič rekla. Samo zmajevala sta z glavo. Potem pa je sin le spregovoril, češ da ne razume, kako se je moglo zgoditi, da smo tako daleč zabredli.

"Ko sem bil vojak v Dravogradu, so me, kamor sem kot vojak prišel, lepo sprejeli," je menil. "Enako druge vojake – tudi Srbe, Bosance, Hercegovce, Črnogorce, Albance."

"Ker niso izsiljevali kaj in si lastili!" je zamrmral oče.

Res, nekateri si najbrž preveč kaj lastijo. Bral sem ondan članek Emila Milana Pintarja v Naših razgledih, v katerem med drugim piše tudi o problemih zaradi prehitre imigracije, priseljevanja, Srbov, Bosancev, Hrvatov, Albancev, Makedoncev v Slovenijo, v tem smislu, "da je mogoče edina začasna rešitev emigrantstva v uporabi načela 'regionalne složnosti', ki ga je uvedla Katoliška cerkev, da bi preprečila nove vojne med katoličani in protestanti. To načelo je namreč določalo, da se mora katoličan, ki se preseli na protestantsko področje, vključiti

v protestantsko cerkev, in nasprotno." Dalje, da "v nekaj spremenjeni kulturno-jezikovni različici v Švici to načelo velja še danes: nemško govoreča družina, ki se iz nemško govorečega Zürichja preseli v francosko govoreči Neuchatel, svoje otroke brez pomisleka in zadržke vpiše v francosko šolo in tako pristane na to, da se po francosko. Če ima do tega zadržke – se pač ne preseli.

V Jugoslaviji, preobremenjeni z nacionalnimi strastmi, pa da bi uvedbo tega načela poimenovali za nasilno asimilacijo, zato pa da imamo namesto švicarskega večjezičnega miru balkanske nacionalne vojne".

Vendar tu, v zgornjem Podgorju, smo bili v takem krogu in razpoloženju, da se nam je pomelek sukal bolj pri načelu, "da naj bi človeku bila domovina tam, kjer ima kruh".

Pa tudi o tem smo se menili, da se nekaterim pri nas tako ihtavo mudi "s severa Jugoslavije na jug razvite Evrope", da smo prepozno pomislili tudi na jugoslovansko razdelitveno bilanco, vključno s tisto, ki bi se tikala JA, da je naša severna soseda nenadoma tako ljubeča do nas Slovencev tostran meje, svoje Slovence pa že od nastanka svoje državnosti statistično uničuje.

Tudi o gospodih v Demosu, kmetih in drugih, smo govorili, ki podpirajo težnje za grabljenje po vsakršni lastnini, ali bi bilo od tega kaj koristi za vso ljubo Slovenijo, pa jim je bolj deveta briga.

Skratka, trije moški so se ob moštu in žganju tako razgovorili, da menda ja ni zato začelo spet pošteno deževati, in je mene z ženo gospodinja povabila v hišo in znotraj nje v veliko, še pravo kmečko izbo. In tam sva slišala, vsaj zase lahko trdim, pripoved zgarane kmetice v hribih, ki je v potu svojega obraza rodila, zredila in v jedru tudi vzgojila in spravila h kruhu devet otrok... Za kakšno ceno in kakšen čas?... Za ceno, da ji je zelo omagalo srce, da ji odpoveduje hrbtenica, da ima obrabljenе kolčne in sploh vse sklepe... In za čas, ki ni ne vojna ne mir, temveč neki svinčeni čas med "peklom in nebese".

Medtem ko je povsem brezstrastno pripovedovala o sebi, svojem življenju, otrocih in trpljenju, sede sključeno s palico ob sebi na klopci pri krušni peči, in vmes velela tja v kuhinjo, naj še nama prinesejo nekaj od kosila, ki so ga pripravili, me je obšlo spoznanje: njeno zgodbo vendar že poznam. To je tudi zgodba, podobna zgodbi moje matere. In še koliko drugih takih zgaranih mater.

Mater, ki smo jih nekaj imeli priliko videti tudi med tistimi, ki jih je tako zločinsko nesramno odpravila jugo-soldateska pred dnevi v Beogradu.

Popoldne sva potem šla z ženo dalje proti Bohorju in šele spotoma zvedela, da sva zgoraj v Podgorju gotovo bila v gosteh pri družini Rudija in Veronike Teraž. Pod noč sva prispela tudi v Kočo na Bohorju, se v njej, še preden sva legla k počitku, in potem zjutraj, ko sva vstala, pogovarjala z ljudmi. A vse se je ponovi-

lo – vsem sta ležala na duši in v besedah vojna in ta naš negotovi čas.

To je bilo s četrtno, 25. julija, na petek, 26. julija, ko sva zvečer, tako kot sva se namenila, prispela tudi v Planinski dom v Gorah. Naslednji dan pa sva pentljo, ki sva jo imela v načrtu, še zavezala. Brez občutka zadoščenja, da je za nama.

R.B.

Dobila sva v Koči na Bohorju

SPOŠTOVANI!

Želite organizirati za svoje člane izlet ali nekajdnevni oddih?

Bi želeli organizirati izlet za otroke?

Mogoče pa bi se sami odločili za oddih?

Zakaj premišljate, saj so možnosti oddiha v vaši bližini ali vsaj ne zelo daleč!

Koča na Bohorju je idealen kraj za krajši ali daljši oddih, za skupine in posameznike.

Pokličite na telefon 0608-70-475 in dali vam bomo vse potrebne informacije.

MARC Katarina,
oskrbnica Koče
na Bohorju

Malo pozno je to vabilo "zagledalo beli dan" v našem glasilu. A nič ne dé – Koča na Bohorju je tudi za prehodne goste stalno odprta (razen v ponedeljkih) in bo najbrž tako odprta tudi prihodnje leto. Do nje pa lahko lepo pridete tudi z avtom, iz Sevnice, Planine pri Sevnici ali Senovega.

Za malo smeha

BREZUPNO

Mitja in Joco se pozno zvečer vračata domov s kegljanja.

– Veš, ko bom prišel domov, bo žena kuhala rilec!

– Blagor tebi, jaz pa nikoli ne dobim nič toplega.

PRI MOJSTRU

– Fant, ali misliš, da sem idiot?!

– Ne vem, saj sem vendar šele včeraj prišel k vam.

Na železniški postaji čaka nervozni potnik na Kozara – ekspres in vpraša načelnika: "Zakaj, zaboga, delajo vozne rede, ko pa ta ekspres vedno zamuja?" "Zakaj pa mislite, da smo zgradili čakalnico?"

"Kam pa ti?"

"Na dopust v Bangkok."

"Gre žena tudi s teboj?"

"Kaj ga lomiš? To bi bilo isto, kot če bi šel v Italijo in bi vzel s seboj špagete in parmezani!"

"Če bi se morala še enkrat poročiti, veš, koga bi vzela?"

"Koga?"

"Tebe!"

"To si pa ti misliš!"

"Ati, zakaj si se poročil ravno z mojo mamo," zanima Metko.

"Poglej jo, pametno punčko! Tudi ti se že sprašuješ?"

"Če boste tako na široko odpirali usta, se vam bo zaskočila čeljust," opozori zobozdravnik pacienta.

"Če ste pa rekli, da boste šli s kleščami noter."

"Da, ampak jaz bom ostal zunaj."

Gospa Odcvetelova je že precej zgubana in se odpravi na lepotno operacijo. Seveda jo zanima cena polepšanja.

"Sto tisoč dinarjev."

"Bi se dalo narediti kaj ceneje?"

"Morda čez cesto. Tam konkurenca prodaja širokokrajne klobuke in tančice za obraz."

Dva bolnika sedita v parku psihiatrične bolnišnice po končani nevihti in opazuje ta mavrico:

"Poglej, za kakšne neumnosti zapravljajo denar! Nama pa niso odobrili štipendije za študij."

"Kako ti kaj gre pri matematiki? Kaj se učiš?"

"Enačbe rešujemo."

"Kako, kaj jih še zmeraj niso rešili? Pa že mi smo jih reševali, ko sem hodil v šolo."

ZAHVALA

Hvala sodelavcem v Jamski mehanizaciji za darovani venec, denarno pomoč in izraze sožalja ob smrti moje mame Alojzije Pečnik.

Franc Žibert z družino

Prodam glasbeni stolp znamke Pioneer, v omarici, z gramofonom, dvojnimi kasetofonom in radiom ter dvema zvočnikoma po 70 W. Za 14 000 dinarjev!

INFORMACIJE: (063) 855-556, zvečer

ODŠLI SO V POKOJ

Srečko JAVORNIK, upokojen 29. junija

Rojen je bil 9. maja 1947 v Pesju. Poročen z Ido, rojeno Kohne.

Od 11. septembra 1967 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitevjo zaradi služenja vojaščine pa že od leta 1965.

Leta 1967 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami zahod. Leta 1969 je premeščen v Jamo vzhod, januarja 1975 med rudniške službenice in septembra 1975 v Priprave, kjer je delal do upokojitve; naprej kot nadzornik in potem kot poslovodja.

Rudarsko nadzorniško šolo je končal leta 1974, strokovni izpit za jamskega nadzornika rudarske stroke pa je opravil leta 1976. Dejavni je bil tudi v organih upravljanja, političnih organizacijah in pri udarniški izgradnji Velenja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV in še drugih priznanj.

Zahir MALKOČEVIČ, upokojen 6. julija

Rojen je bil 17. avgusta 1947 v Lipnici pri Tuzli. Poročen s Šefiko, rojeno Buljubašič.

Od 20. junija 1975 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Zračenju. Leta 1976 je bil premeščen k jamskemu transportu in leta 1985 v Priprave, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1982 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača.

Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Ivan BAČOVNIK, upokojen 15. julija

Rojen je bil 1. oktobra 1943 v Belih vodah. Poročen z Olgo, rojeno Grobelnik.

Od 9. marca 1965 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitevjo zaradi služenja vojaščine pa že od leta 1961.

Leta 1965 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1970 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1974 v Jamo vzhod, junija 1977 v Priprave in septembra 1977 v Zračenje, kjer je delal do upokojitve kot nadzornik.

Leta 1966 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1970 za kvalificiranega kopača, po končani rudarski nadzorniški šoli pa še – leta 1976 – strokovni izpit za rudarskega nadzornika.

Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV in srebrnega znaka Zveze sindikatov Slovenije.

Jože HRIBERNIK, upokojen 22. julija

Rojen je bil 6. marca 1942 v Celju. Poročen z Ano, rojeno Korotančnik.

Od 24. avgusta 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Jami zahod. Aprila 1975 je bil premeščen v

Jamski transport in maja 1975 v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve; kot kvalificirani ključavničar in skupinovodja pri remontu.

Izpit za kvalificiranega jamskega montažnega in dežurnega ključavničarja je opravil leta 1967, leta 1981 pa še tečaj za mentorja pri praktičnem usposabljanju učencev kovinarsko strojne usmeritve.

Leta 1986 je končal tudi politično šolo pri Zvezi sindikatov Slovenije.

Dejaven je bil tudi v organih upravljanja, političnih organizacijah, pri sindikatu, v Društvu invalidov Velenje, Aktivu invalidov RLV, pri udarniški izgradnji Velenja in v MDB.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV, več športnih in še drugih priznanj (za inovacije, za dolgoletno aktivno delo v RLV in bivšem REK Velenje pri delavskem športu in rekreaciji in v telesni kulturi v občini Velenje).

Rudolf JEVŠINEK,
upokojen 22. julija

Rojen je bil 13. aprila 1951 v Zlogoni vasi pri Oplotnici. Poročen z Gabrijelo, rojeno Zlodej.

Od 22. avgusta 1973 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami zahod. Leta 1974 je bil premeščen v Jamo vzhod, aprila 1975 v Jamo Škale, decembra 1975 v Jamo vzhod in leta 1976 nazaj v Jamo Škale, kjer je do upokojitve delal kot vzdrževalec samoreševalnih aparatov.

Leta 1985 je opravil izpit za strelca v metanjskih jamah.

Suvada AGIĆ,
upokojena 22. julija

Rojena je bila 29. avgusta 1957 v Gnojnici pri Lukavcu v BiH.

Mati dveh otrok: leta 1975 rojenega Admira in leta 1976 rojene Diane.

Od 22. maja 1981 je neprekinjeno delala kot čistilka pisarniških prostorov v bivšem REK Velenje in RLV.

Ervin GOLOB,
upokojen 24. julija

Rojen je bil 25. aprila 1942 v Šmiklavžu pri Gornjem gradu.

Od 1. avgusta 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v rudniškem zunanjem obratu in delal v Zunanji dejavnosti do upokojitve.

Leta 1968 je opravil izpit za polkvalificiranega delavca lesne stroke.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Metod ANDELIĆ,
upokojen 26. julija

Rojen je bil 12. septembra 1948 v Gomjenici pri Tesliću v BiH. Poročen z Janjo, rojeno Mršić.

Od 3. februarja 1976 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v Jami Škale. Leta 1978 je bil premeščen v Jamo Pesje, leta 1979 v Jamo Škale, leta 1984 v Jamo Pesje, januarja 1985 v Jamo Škale, februarja 1985 v Izobraževanje in julija 1985 v Jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1977 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Anica ZAPUŠEK,
upokojena 27. julija

Rojena je bila 8. marca 1944 v Soštanju.

Mati enega otroka: leta 1970 rojene Alenke.

Od 4. januarja 1963 je neprekinjeno delala kot kvalificirana administratorica v Skupnih službah RLV; do-

mala vseskozi v kadrovski službi.

Sodelovala je tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Stanislav VIDEČNIK,
upokojen 27. julija

Rojen je bil 25. aprila 1947 v Oplotnici. Poročen z Miro, rojeno Temnik.

Od 14. avgusta 1974 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani obratni električar v Klasirnici. Leta 1983 je bil premeš-

čen v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1980 je ob delu dokončal elektro delovodsko šolo, leta 1981 višjo tehnično šolo za varstvo pri delu in zaščito pred požari, leta 1984 pa je opravil še izpit za izvajanje proizvodnega dela učencev v usmerjenem izobraževanju.

Dejaven je bil tudi v političnih organizacijah.

Ivan MAYER,
upokojen 31. julija

Rojen je bil 3. novembra 1931 v Ljubljani. Poročen z Marijo, rojeno Zorman.

Od 1. julija 1969 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot diplomirani inženir rudarstva v Jami zahod, potem pa do upokojitve opravljal večinoma vodstvena rudarska raziskovalno-razvojna dela.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV in še drugih priznanj.

Elizabeth PRAZNIK,
upokojena 1. avgusta

Rojena je bila 12. januarja 1940 v Topolšici. Mati dveh otrok.

Od 21. junija 1971 je neprekinjeno delala v RLV. Zaposlila se je kot nekvalificirana delavka v EFE. Leta 1976 je bila premeščena v rudniški zunanji obrat, leta 1978 v rudniško kopalnico in leta 1988 v Zunanjo dejavnost, kjer je delala do upokojitve.

Leta 1975 je opravila izpit za polkvalificirano dozatorko pri proizvodnji elektrofiltrskih gradbenih elementov.

Sodelovala je tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Avgust TERGLAV,
upokojen 10. avgusta

Rojen je bil 6. oktobra 1939 v Celju. Poročen z Zdenko, rojeno Krajc.

Od 20. januarja 1968 je neprekinjeno delal v RLV, sicer pa že od leta 1954.

Od leta 1954 do leta 1959 je bil kvalificirani kopač v jami.

Tega leta pa je ob delu dokončal srednjo tehnično rudarsko šolo v Ljubljani in potem do leta 1961 opravljal rudarska tehniška dela. Nato je v Ljubljani študiral za diplomiranega rudarskega inženirja, dokončal študij, odslužil vojaščino in se leta 1967 spet zaposlil v RLV ter bil v njem:

- v obdobju do leta 1974 asistent tehničnega vodje Jame zahod
- v obdobju 1974 - 1976 tehnični vodja Jame vzhod
- v obdobju 1976 - 1978 vodja študijskega oddelka Skupnih služb
- v obdobju 1978 - 1979 pomočnik direktorja
- v obdobju 1979 - 1988 glavni inženir proizvodnje

- od leta 1988 do upokojitve pa vodja Centralne jamske reševalne službe slovenskih in hrvaških rudnikov

Od leta 1980 do upokojitve je bil tudi vodja Jamske reševalne čete RLV.

Dejaven je bil tudi pri udarniških delovnih akcijah, v političnih organizacijah in organih upravljanja, v letih 1974 - 1989 pa je bil tudi predsednik Upravnega odbora Rudarske godbe Velenje.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV, več priznanj za inovacije in reda zaslug za narod s srebrno zvezdo.

Anton BLAGOTINŠEK,
upokojen 17. avgusta

Rojen je bil 2. junija 1937 v Andražu pri Polzeli. Poročen z Marijo, rojeno Miklav.

Od 17. junija 1975 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot voznik viličarja v rudniškem zunanjem obratu. Leta 1980 je bil premeš-

čen v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve kot pomočnik dispečerja.

Marjan KARAT,
upokojen 17. avgusta

Rojen je bil 29. decembra 1937 v Topolšici. Poročen z Greto, rojeno Pirečnik.

Od 24. avgusta 1965 je neprekinjeno delal v RLV, prvič pa že v letih 1955 - 1957.

Leta 1965 se je zaposlil kot nekvalificiran delavec - sicer pa po poklicu kvalificirani kopač - v EFE. Leta 1976 je bil premeščen v Skupne službe RLV in delal v njih do upokojitve; nazadnje kot vodja skladišnega oddelka.

Leta 1973 je opravil izpit za kvalificiranega ključavničarja in leta 1986 še izpit za viličarista.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Edvard KOREN,
upokojen 18. avgusta

Rojen je bil 24. marca 1942 v Podgorju pri Velenju. Poročen s Štefanijo, rojeno Veler.

Od 16. marca 1964 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinjivjo zaradi služenja vojaščine pa že od leta

1960.

Leta 1964 se je zaposlil kot nekvalificiran delavec v rudniškem zunanjem obratu. Leta 1978 je bil premeščen v rudniško kopalnico, zdaj del obrata HTZ, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1968 je opravil izpit za polkvalificiranega kopalničarja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Ivanka MEŽA,
upokojena 18. avgusta

Rojena je bila 20. junija 1941 v Podkraju pri Velenju.

Mati enega otroka: leta 1967 rojenega Marka. Od 1. januarja 1973 je neprekinjeno delala v skupnih službah RLV in bivšega REK Velenje. Zaposlila se je - po poklicu ekonomska tehničarka - kot obračunska referentka v komercialnem delu Splošne uprave RLV, a je potem vseskozi bila nabavna referentka.

Zelo dejavna je bila v organih upravljanja, pri sindikatu, v Rdečem križu in raznih društvih ter rada sodelovala tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Ivan ROZMAN,
upokojen 18. avgusta
Rojen je bil 17. januarja
1948 v Pušencih pri Ormo-
žu. Poročen z Majdo, rojeno
Pačnik.

Od 4. marca 1969 je nepre-
kinjeno delal v RLV, s preki-
nitvijo zaradi služenja vo-
jaščine pa že od leta 1966.

Leta 1969 se je zaposlil kot kvalificirani kopač
v Jami zahod. Februarja 1974 je bil preme-
ščen v Jamo vzhod, maja 1974 v Jamo Škale,
decembra 1974 med uslužbenca RLV, leta
1975 v Steber 8, februarja 1981 v Jamo Prelo-
ge, marca 1981 v Jamo Škale, leta 1985 v Ja-
mo Preloge in leta 1986 v Priprave, kjer je de-
lal do upokojitve.

Ob delu je dokončal rudarsko nadzorniško so-
lo in leta 1974 opravil izpit za jamskega nad-
zornika rudarske stroke.

Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akci-
jah in bil dejaven tudi v organih upravljanja in
političnih organizacijah.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in
vztrajno delo v RLV, priznanja za inovacijsko
dejavnost in priznanj za 5 in 10 let aktivnosti v
Jamski reševalni četi RLV.

Stanislav ROŠER,
upokojen 3. septembra

Rojen je bil 26. januarja
1959 v Tolstem vrhu pri
Mislinji.

Od 20. aprila 1982 je nepre-
kinjeno delal v RLV kot nekvalificiran delavec v zunan-
jem delu Klasirnice.

Vendelj BELEC,
upokojen 12. septem-
bra

Rojen je bil 12. januarja
1942 v Murski Soboti. Poro-
čen z Martino, rojeno Zacir-
kovnik.

Od 1. decembra 1964 je nepre-
kinjeno delal v RLV, prvič pa že v letu 1959.

Leta 1964 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač
v jami in potem do upokojitve delal veči-
noma pri jamskem transportu.

Leta 1966 je opravil izpit za polkvalificiranega
kopača, leta 1973 izpit za kvalificiranega kopača
in leta 1979 še izpit za strojnika jamske
akumulatorske lokomotive.

Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akci-
jah.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in
vztrajno delo v RLV.

S.Z. – R.B.

POPRAVEK IN PONOVO OPOZORILO

Zato, ker v Uredništvu
Rudarja nismo dobili iz-
polnjenega "Vprašalnika
za delavca ob upokojitvi"
za Franca Mihevcva, je v
prvem delu notice o nje-
govi upokojitvi, objavljeni
na strani 8 prejšnje, 8.
številke Rudarja, prišlo
do neljube navedbe. Na-
vedeno bi namreč moralo biti:

**Poročen z Darinko, rojeno Ste-
ničnik.**

Delavci v podjetju, ki ste pred upokojitvi-

jo, zato le čimprej po dnevu upokojitve
dvignite in izpolnite Vprašalnik za delav-
ca ob upokojitvi. Saj sicer v rubriki Ru-
darja "Odšli so v pokoj" še lahko pride
do kakšne za koga neljube navedbe ali
pomanjkljivosti.

Na to smo opozorili že na strani 16 le-
tošnje 6. številke Rudarja, izdane 27. ju-
nija, in to opozorilo je kar precej zaleglo.
Omenjeni vprašalnik dobite ob urejanju
upokojitve v pisarni s številko 13 v prit-
ličju uprave zgradbe RLV v NOP in iz-
polnjenega lahko tudi oddate v njej. Še
bolje pa je, da ga oddate v Uredništvu
Rudarja (3. nadstropje iste stavbe, pisar-
na s številko 331). Srečno!

Uredništvo

Prirodi je lahko razspati; vse navidezno raz-
suto pade na koncu vedno v njeno krilo.

EBNER – ESCHENBACH

Obstaja izvršten učitelj, če ga razumemo: to je
narava.

KLEIST

Največja naravna nadloga je danes človek.

Nemški rek

Naš čas je moral izumiti ojačevalce, ker se
boji tišine.

L. B.

Narava ne pričakuje od nas, da smo popolni,
zahteva pa, da zorimo.

J. L. L.

Videti je, da se težka industrija prav tako tež-
javno odvaja kajenja kot ljudje.

B. V.

Novi zrak za pljuča, nove slike za oči in nove
domisli za duha – to naj bi dal človeku vsak
dopust.

A. S.

Kot otrok je vsakdo umetnik. Težavno pa je,
da to ostaneš, ko odrasteš.

PABLO PICASSO

Umetnost ne kaže resničnosti, temveč jo na-
pravi vidno.

PAUL KLEE

Najlepše človeško častihlepe je stremljenje
po popolnosti; pri tem je vseeno, ali človek sli-
ka, piše ali peče kolače.

R. M.

Zdi se, da se narava in umetnost izključujeta;
toda sestajata se hitreje, kot si mislimo.

GOETHE

Človek naj bi vsak dan poslušal vsaj malo
glasbe, prebral dobre stihe, se veselil lepe sli-
ke in, če je mogoče, povedal nekaj pametnih
besed.

GOETHE

Rahlo nezadovoljstvo, ki ga občuti vsak pravi
umetnik ob dokončanem delu, je kal novega
dela.

B. AUERBACH

Umetnost je desna roka narave; ta je napravi-
la samo bitja, ona pa ljudi.

SCHILLER

Razstava njegovih likovnih del pri nas –
v jedilnici v kletnih prostorih in v recepciji
upravne zgradbe v NOP – naj bi bila
odprta še danes. Na dan postavljanja –
v sredo, 21. avgusta – pa smo postav-
ljalce te dopadljive razstave – Pavleta
Predaniča, njegovo ženo Marijo in hčer
Marinko ter našega delavca likovnika in
likovnega delavca Poldeta Robarja –
zmotili med postavljanjem za pogovor za
Rudarja in jih zanj tudi premotili; razen
Poldeta Robarja, ker je imel še preveč
dela.

Pogovarjali smo se torej s tremi Predani-
či in tole je zapis pogovora z njimi:

Iz Krškega ste, gospod Predanič. Kaj to pomeni?

To, da živim v Krškem in sem tako Krčan
in Dolnjeposavčan. Zaposlen pa sem on-
stran mostu čez Savo, v nekoč štajers-
kem Vidmu, ki se je potem začel združevati
s kranjskim Krškim – v Tovarni celu-
loze in papirja.

Po poklicu sem kemijski tehnik in zdaj
vodja brusilnice lesa v Tovarni celuloze
in papirja Videm-Krško.

**Naš rudnik je z vašo tovarno pre-
cej poslovno povezan, saj ji daje
na leto na tisoče in tisoče ton na-
šega lignita. V letošnjem prvem
polletju ga ji je dal okrog
104 000 ton. Pred leti pa so po-
trebe vaše tovarne po premogu iz
našega rudnika bile še znatno
večje.**

**Sploh z vašo tovarno dobro sode-
lujemo. Pred leti, ko je bila še ta-
ka družbena gonja za čim večjo
proizvodnjo premoga v našem
rudniku, so se delavci iz vaše to-
varne v nemalem številu udeleželi
tudi udarniških delovnih akci-
cij pri naši jamski proizvodnji. In
ker je bila velika tudi družbena
gonja za čim večjo proizvodnjo v
vaši tovarni, torej za proizvodnjo
celuloze in papirja, je – vsaj za
enkrat vem – bilo tudi precej od-
ziva delavcev iz našega rudnika
za proizvodno udarniško delo pri
vas.**

**Na proizvodni udarniški delovni
akciji v našem rudniku sredi sep-
tembra leta 1983, recimo, je iz
vaše tovarne prišlo k nam udar-
niško delat 35 delavcev in med
njimi so bili – in zelo zagnano de-
lali v jami – tudi poslovodni de-
lavci; na primer Jože Habinc, te-
danji direktor obrata oziroma temeljne
organizacije Celuloze v
vaši tovarni.**

**Spomnim pa se tudi, da je vaša
tovarna prispevala 500 litrov
cvička ali kar polovico vse pija-
če za likof naših rudarjev konec
leta 1982. In takrat ne prvič.**

**Se spominjate teh napornih, a le-
pih časov sodelovanja med vašo
tovarno in našim rudnikom?**

Pri nas je razstavljal delavec likovnik Pavle Predanič iz Videm-Krškega

Vsi štirje postavljajci razstave

Seveda se spominjam. Že 35 let sem zaposlen v Tovarni celuloze in papirja Videm-Krško. Drugo leto grem v penzijo.

V dobrih odnosih smo bili in smo še z vašim rudnikom. Sploh pa s povpraševalci po naših proizvodih. Tudi beograjsko časopisno-založniško podjetje Politika, recimo, bi z nami rada obdržala dobre odnose, a zdaj v glavnem delamo za izvoz; pol papirja, ki ga proizvedemo, izvozimo, celuloze pa dve tretjini. A pri celulozi ni dosti kruha, ker je surovina, les, predraga. Drugače je pri papirju, če gre za narajenega tudi iz starega papirja.

Les sicer imamo, ruski. Vendar tudi stroški za vse drugo so veliki. Veliko smo tudi investirali, sami, in imamo tudi zaradi tega precejšnje obveznosti. Pa kot vse naše gospodarstvo smo tudi mi preob-

menjeni s prispevki in davki. Zato se pri stroških, kolikor se moremo, omejujemo. Tudi število zaposlenih smo zmanjšali, mislim, da za okrog 300; koliko nas je sedaj vseh skupaj, pa niti ne vem točno – okrog 2 600 verjetno.

Manj zaposlenih imamo tudi zato, ker si je kar nekaj delavcev dokupilo leta zavarovalne dobe za takšno ali drugačno upokožitev. Dokupiti pa so si leta morali sami, ne podjetje ne država jim nista kaj prispevala.

Plače imamo v takih razmerah seveda komaj na nivoju povprečnih delavskih plač v slovenskem gospodarstvu; se pravi, da tam okrog 7 000 – 8 000 dinarjev na delavca povprečno na mesec; zadnji čas, prej pa smo leto dni imeli nespremenjene.

Pavle Predanič z ženo med pogovorom za Rudarja

In z likovno umetnostjo – se že dolgo ukvarjate?

Nagnjenje do nje mi je bilo že prirojeno in se je pokazalo že v osnovni šoli, okrepilo pa posebno v vojski.

Zaradi nadarjenosti za oblikovanje in upodabljanje sem v vojski kmalu postal tudi četni 'čato', pisar, pa učitelj pisanja in branja nepismenih v četi. Skratka, vojak za posebna dela in opravila.

Kdaj ste se rodili in od kod ste po rodu?

Rodil sem se leta 1936 v Artičah pri Brežicah. V njih sem obiskoval tudi osnovno šolo, poklicno papirniško pa v Vevčah in kemijsko tehniško v Ljubljani.

Kaj pa vi, gospa Predanič – od kod ste vi po rodu?

Iz Starega gradu pri Krškem, kjer imamo zdaj tudi svojo hišo. Delala pa sem tudi v tovarni celuloze in papirja v Vidmu. Kuharica sem bila, a zdaj ne delam več, sem že v pokoju.

Ste likovniki na krško-videmskem območju povezani med sabo, gospod Predanič?

No, da me tako ogovarjate z gospodom – res naj bi sedaj bili vsi gospodje, vsaj pri ogovarjanju, a jaz to zlahka pogrešam...

Likovniki smo pri nas povezani. Imamo Krški likovni klub in smo včlanjeni tudi v Likovno skupino Slovenije.

Z nami v klubu so dolgo sodelovali tudi likovniki Kugler iz brežiške gimnazije in Stovičkova, oče, zelo daleč naokrog znan plakatar in kolajnar, dokler je bil še pri močeh in živ, in hči, ki učil v osnovni šoli v Leskovcu pri Krškem.

Sploh imamo v klubu tudi likovnike z likovnimi šolami, tudi z akademijo. Se pa v zadnjih letih članstvo našega kluba precej osipa, ker je osip zaradi naravnih razlogov večji kot vključevanje mladih likovnikov vanj. Pa tudi materialno je bil nekoč klub na boljšem, ker je nekaj sredstev za svojo aktivnost dobival pri krški občinski zvezi kulturnih organizacij.

Katere likovne tehnike ste največ gojili?

Skraja slikanje z oljnatimi barvami in potem risbo, ki je sploh moja boljša stran pri ukvarjanju z likovno umetnostjo, ker mi je pač bolj pri srcu.

Tudi razstavljal sem največ risbe. Pri vas sem, recimo, že leta 1984 imel eno svojo samostojno razstavo risb.

Ste veliko razstavljali svoja dela?

Precej. Sodeloval sem pri številnih skupinskih likovnih razstavah po Sloveniji, posavskih likovnikov in še drugih. Sodeloval sem, recimo, tudi pri ekstemporih – se pravi, na hitro, brez posebnih priprav prirjenih likovnih razstavah – v Novem mestu, v Velikih Laščah, na Dobrni, v Lenartu v Slovenskih goricah pa v Piranu in še drugje.

Samostojno pa sem razstavljal, kot sem že povedal, v Velenju pa Napotnikovi galeriji v Šoštanju, Kopru, Ljubljani, Sevnici.

Posebno rad pa razstavljam v podjetjih, kot je vaše, naše in LABOD Krško.

Proti pregovoru, "da ni nihče doma prerok", visi veliko mojih risb tudi po različnih prostorih v naši tovarni.

Kar se skrbi in čuta podjetij tiče za plemenitenje nekaterih prostorov v njih z likovnimi deli in postavljanjem likovnih razstav, gotovo zasluži pohvalo tudi vaše podjetje. To skrb in ta čut potrjujejo pri vas že tudi te letve, ki so vgrajene v stene tule v tej jedilnici nalašč za lično in lahko razobešanje slik in risb v okvirih ali za visečimi steklenimi ploščami. Se pravi, da ste že v načrt ureditve te jedilnice – kot sem videl, pa enako velja tudi še za več drugih prostorov v vašem podjetju – vklonponirali čut in smisel za pomen likovne umetnosti v življenju podjetja.

Imate veliko odkupa svojih likovnih del?

Kar dosti ga imam. Odkupujejo mi jih različne organizacije in posamezniki. Organizacije za darila ob različnih jubilejih svojih delavcev, članov in iz podobnih razlogov tudi posamezniki za svoje sorodnike v družinskem in rodbinskem krogu. Motivi za odkup pa so tudi potrebe organizacij in po-

sameznikov po popestritvi njihovih lastnih prostorov.

Tudi risbe na tej moji razstavi tu pri vas, ki jo zdaj postavljamo, lahko interesenti odkupijo. Takšne, kot sem jih pripravil za razstavo, so brez okvira in zasteklitve in zato le po okrog 1 000 dinarjev. Interesenti za odkup te ali one pa naj se za ureditev odkupa pozanimajo pri Poldetu Robarju v Jami Škale.

Okvir in zasteklitev take risbe si bo seveda vsak, ki bo hotel, moral pri kakšnem steklarju ali v kakšnem mizarstvu priskrbeti sam in zanju plačati verjetno okrog 400 dinarjev. Toliko je zdaj, kolikor vem, nepretirana cena takšne storitve.

Torej na risbe, ki jih izdelate, niste tako strašno navezani, da se ne bi mogli ločiti od njih?

Smisel za likovno umetnost in ukvarjanje z njo sem vedno razumno usklajeval z delom v poklicu, od katerega sem živel, in prej že s poklicnim izobraževanjem, pozneje pa tudi z družinskimi obveznostmi. In tako tudi vrednosti svojih likovnih del nisem postavljaj nad vse drugo, za kar sem si prizadeval in dosegel v življenju.

Rad narišem, kar se mi zdi lepo, najlepše in značilno v pokrajini, krajih, delu in življenju ljudi, sredi katerih sem se rodil in z njimi potem živel in delal. To je razgibana pokrajina

doljnega dela Posavja sama. To so gozdovi, polja, senožeiti, vinogradi, lepe stare domačije ljudi med njimi in druga stara poslopja. Vse to rad rišem. Vse, kar mi nastane pod roko, pa tudi rad dam na ogled ali prodam ljudem, ker če je kaj lepo, zakaj ne bi ljudje tega tako ali drugače delili med seboj.

Z vami je tule tudi vaša hči Marinka, starejša hči, kot ste rekli. Se tudi ona ukvarja z likovno umetnostjo?

Ne, smisel pa ima zanjo. Po poklicu je sicer komercialna tehničarka.

"Zdaj brezposelna," se je oglasila Marinka tam od ene od sten jedilnice, kjer je Poldetu Robarju pomagala pri nameščanju risb za razstavo. In ko sem jo malo presenečen, da je tako pazljivo sledila pogovoru, ki se je pletel med mano in njenima staršema pri eni od miz v drugem kotu jedilnice, vprašal, kako se ji je to zgodilo, je prostodušno povedala:

"Bila sem poslovodkinja poslovalnice BEKO, beograjske trgovske hiše, ki prodaja konfekcijska oblačila, v Krškem. Potem pa je prišlo zaradi političnih nesoglasij tudi do tistih gospodarskih razprtij med Slovenijo in Srbijo, in naenkrat je za poslovalnico, ki sem jo vodila, presahnila dobava blaga za prodajo in se tudi ni več obnovila..."

"Pa vaša druga, mlajša hči, gospod Predanič – samo dvoje otrok imate, in to hčeri, ste dali vedeti – ona pa je menda zaposlena, kajne?" sem še bil radoveden, in oče Pavle mi je odgovoril:

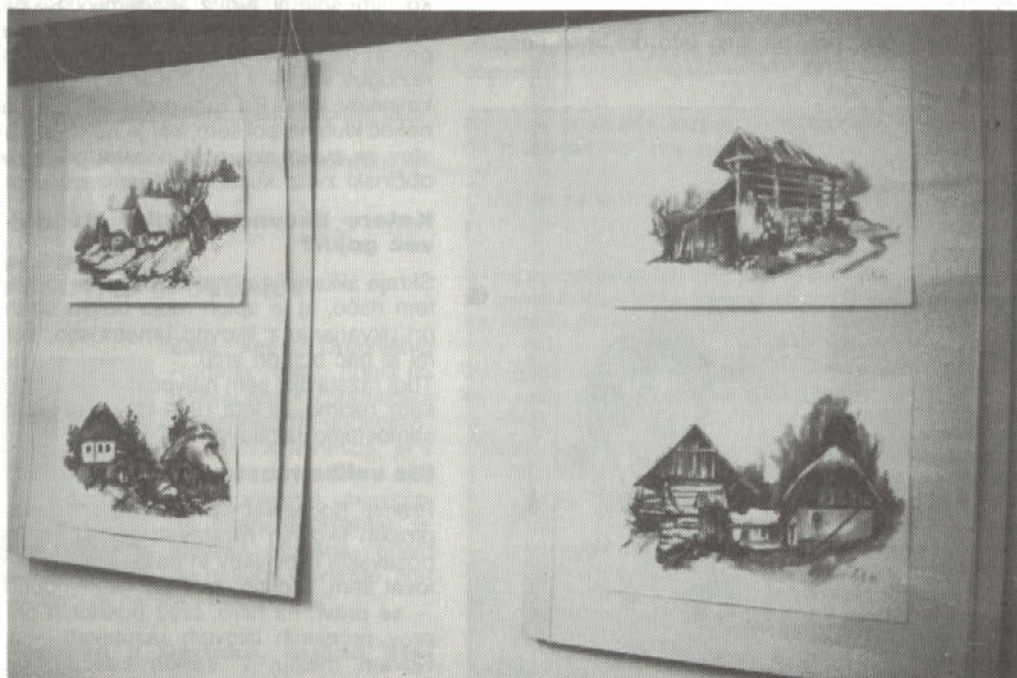
"Je, pri privatniku, in tudi ima poklic. In še kar zadovoljna je z delom. Le z njeno plačo je tako, da ji je ob zaposlitvi bila obljubljena v znesku dinarske protivrednosti za 1 000 nemških mark na mesec, pri takratni uradni vrednosti marke 7 dinarjev – in približno pri tem je ostalo. Še sedaj zasluži nič več kot okrog 7 500 dinarjev na mesec, kar niti ne bi bilo tako slabo, če njen delovni čas ne bi bil tako zelo dolg in raztegljiv.

Po teh besedah Pavleta Predaniča pa je moj pogovor z njim in njegovo ženo sploh zavil v smer, ki ni imela nič skupnega z njim kot likovnikom. Veliko pa je imela z njim skupnega kot človekom, ki je bil in ostal po zavesti tovarniški delavec, delavec v proizvodnji, in dočakal, da bi naj zdaj tak delavec pri nas in njegov glas bila komaj kaj vredna. R.B.

Na področju umetnosti mora biti človek kakor mornar na morju, neločljivo zvezan z njo, vendar zelo zadržan v sodbah in predvidevanjih. Vprašajte mornarja na morju, kakšno bo jutri vreme, pa boste videli, kako skromno odgovarja z obotavljanjem in veliko zadržanostjo, ne da bi se sramoval svoje nevednosti. In s tem nič ne izgubi v naših očeh. Nasprotno, vidite, kako zelo spoštuje naravne sile, s katerimi se spoprijemlje in daje, in kako so njegovi odgovori navdihnjeni s spoštovanjem in občutkom osebne časti. Izraža se previdno in neodločno, ne dela se večjega in pametnejšega, da ne bi postal manjši in bolj neumen, kakor je. Te razumne skromnosti in resnične zanesljivosti se je treba učiti od pomorščakov.

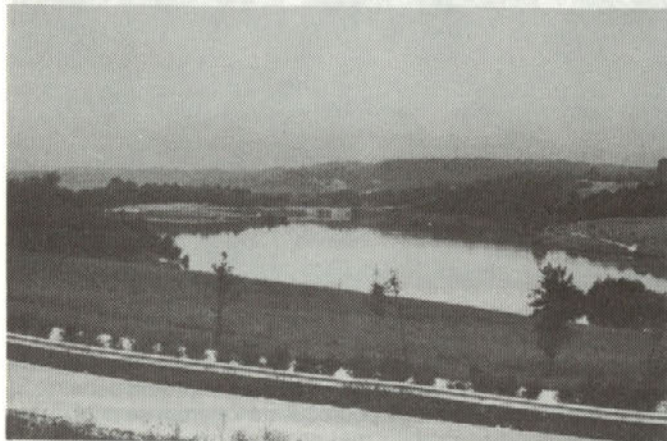
Ni treba, da nas preplašijo nove oblike v umetnosti, ne smemo si dovoliti, da bi bili nestrpni nasproti njim samo zato, ker so nove. Te novosti nastajajo okoli nas povsod in v vsem, tudi takrat, ko nič več ne nastajajo v nas, ko preidemo čas cvetenja in mladosti in ne čutimo potrebe po njih. To še malo ni treba, da bi pomenilo, da se je svet spridil in da gre vse strmo glavo na dno. To je samo dokaz, da še živimo in da drugi doraščajo okoli nas. Kaj pomaga, če nas nove oblike včasih odbijajo in begajo?

Ivo Andrič,
Znamenje ob poti

"Rad narišem, kar se mi zdi lepo, najlepše in..."

Z avtobusom in peš naokrog in počez po pridobivalnem področju našega rudnika

Pogled na Škalsko jezero in okolico, na področje rudniških ugreznin, ki je na splošno dobro sanirano in rekultivirano

V navadi je že, da vodstvo našega rudnika, posebno tehnično, vsako leto enkrat opravi takšen obvoz in obhod. Letos ga je v četrtek, 29. avgusta, malo po deseti uri. Pod vodstvom vodje rudniškega jamomerstva Srečka Meha, vodje službe za rudarske škode Srečka Gračnerja, dipl. ing. kmetijstva Marije Ažber, vodje oddelka za rekultivacije v tej službi, dipl. ing. rudarstva Marjana Tamšeta, vodje rudniških služb na razvojno tehničnem področju, in magistra rudarstva Franca Žerdina, tehničnega vodje rudnika.

S posnetega magnetofonskega traku med tem obvozom in obodom!

Pri Vekosovem, edinem velenjskem "nečrnem" odlagališču komunalnih odpadkov nad Škalskim jezerom

— Je lepo urejeno to odlagališče, haha? ... Kot je urejeno, je res problem. Zemljišče, na katerem je, je rudniško, uporablja pa ga Vekos.

"Verjetno je zamišljeno, da bo tu tudi novo velenjsko odlagališče komunalnih odpadkov, kar pa nas skrbi, ker je bilo prvotno zamišljeno, da bo to, sedanje, obstajalo le začasno, za de-

V ovčnjaku našega rudnika v Hrastovcu

set let, dokler v Šaleški dolini ne bi našli končne lokacije za odlagališče komunalnih odpadkov."

— To zemljišče, to področje, je sedaj v najemu. Rudnik ima tu le "šlemungo" in bi jo imel le še letos do konca leta, potem pa bi jo prestavili drugam in tega področja ne pustili več neurejenega.

"Sicer pa je področje tu okrog Škalskega jezera dobro urejeno in rekultivirano.

Tisti nasip tam spodaj je direktno nad etažo na koti 157 metrov v jami, in ko se bo v njej začelo odkopavanje, se bo nasip začel tako poniževati, da ga bo treba nasipati, poviševati, da ne bi prišlo do pretakanja vode iz Škalskega v Velenjsko jezero.

Problema pa sta na tem področju drugače dva. Prvi je na levem delu tule spodaj Miklavžinova hosta, ki ni urejena in ni naša, in to grmovje tu spodaj, glede katerega bi tudi kazalo kaj narediti, pa čakamo na odločitev o namembnosti zemljišča, na katerem je. Drugi, glavni problem pa je to odlagališče odpadkov, na urejenost katerega nimamo vpliva, a ker je na našem zemljišču, kaže nepravo sliko tega, kar mi delamo in smo zmožni narediti na rudniških ugrezninah."

V rudniškem ovčnjaku v Hrastovcu

— Preteklo zimo smo imeli skoraj 500 vseh ovc v našem tropu, v katerem so plemenske ovce kromanovske pasme.

Zdaj ste verjetno slišali, da bi pri rudniku ovčerejo opustili in potem imeli konjerejo, za kakšnih 11 do 12 boksov kobil za jahanje, kolikor bi jih lahko uredili v tem hlevu.

A osnovni trop ovc bi še ostal, poleg kobil, za katere hleva tudi ne bi bilo treba veliko preurejati. Višina in dolžina hleva

Naselje nad področjem v Škalah, ki še kaže znake pogrezanja in na katerem je nekoč stala stara škalska osnovna šola

ustrezata. Tla tudi. Prav tako toplotna izolacija. Edino zračenje bi moralo biti boljše.

"Glede konj smo se menili, da bi jih dobili iz Ključarovcev, torej ljutomercane. Pravzaprav del konjske črede v Ključarovcih, ki bi bil namenjen predvsem za športno-rekreacijsko jahanje. To pa je le še ideja, načrtov za to še ni.

Zdaj septembra naj bi dobili obisk iz Ključarovcev, da bi se pogovorili, ali bi se tega projekta lotili.

V kompleksni turistični ponudbi bi zadeva mogoče bila zanimiva.

So pa konji, ki bi jih dobili, lepši kot lipicanci. Pa ne zato, ker bi bili ljutomerske sorte."

(Malo smeha je bilo po teh besedah, ker jih je povedal Ljutomercan.)

— Zdaj imamo samo 100 brejih odraslih ovc in jih pasemo na 6 do 7 hektarov velikem škalskem ugrezninskem področju, okoli 10 hektarov veliko površino pa kosimo za krmo našega ovčjega tropa pozimi in dokrmiljevanje poleg paše.

Površin na ugrezninskem področju, ki jih kosimo, ni treba

gnojiti z mineralnimi gnojili, ker so bile dobro sanirane in rekultivirane. Sploh jih je treba le malo gnojiti, odkosa na njih imamo dovolj. Naši seniki so praktično zdaj že polni.

Tam naprej si lahko ogledate tudi, kako imamo urejeno osuševanje odkosa na sončno energijo.

Senik, v katerem tako osušujemo odkos, je krit s ploščatimi kolektorji sončne energije, ki grejejo plast zraka spodaj, odvajanje segretega zraka za osuševanje odkosa pa je urejeno turbinsko.

Tudi odkup naših ovc je urejen. Ovce moškega spola odkupi ljubljanska biotehnična fakulteta. To je plemenski podmladek "moških", ki gre na testiranje v Logatec. Ženske plemenske ovce pa odkupi, kdor se pač za odkup zanima.

V glavnem tako vse ovce prodamo, čeprav je na splošno živinoreja v krizi.

Povprečni prirastek pri naših ovcah je 3 jagnjeta na ovco na leto in letos smo že prodali okrog 350 jagnjet, čeprav je zadnja jagnjitev še pred nami. Cena jagnjeta pri nas je zdaj od 1 500 do 1 800 dinarjev; to povem (vodja naše ovčereje Matjaž Rojnik!), če bi koga zdaj zanimal nakup kakšnega jagnjeta pri nas. Pa tudi starejše ovce, ki so še samo za zakol, odprodajamo.

Mehanizacija na odlagališču pepela nikoli ne miruje

uvredbe. Saj se nam z rejo ovc plačajo tudi vse tiste delovne ure, ki bi jih sicer bilo treba opraviti samo za sprotno sanacijo in rekultivacijo ugrezninskega področja, na katerem se zdaj pasejo ovce."

Med vožnjo na odseku Hrastovec – Škale – Gaberke

– Tiste stare hiše tam bi naj podrli, da ne bi bilo več toliko stroškov s sanacijskimi deli pri njih.

Strojnika mehanizacije na Pepelu: Ivan Kos in Milan Barle

Polakovo hišo pa še tista poslopja tamle. Od Vivodove do Polakove hiše se vleče razpoka blizu triade. Desno, Krulejevo hišo, smo tudi odkupili. To področje je sicer majhno, a sanacijski stroški zanj veliki.

KONTRASTA: Del še surovega odlagališča pepela...

Iz Starih Prelog na "Pepel"!

"Ko je bilo prej že omenjeno, da so včasih nekateri prigo-varjali, da je malo prirastka v naši ovčji čredi in da se stroški, ki jih imamo z našo ovčerejo, na splošno ne izplačajo, je treba povedati tole:

Ovce so prišle k nam na 5 do 7 hektarov veliko zemljišče, ki se je nenehno pogrezalo in je zato že tako terjalo veliko sprotnih sanacijskih del; tudi dosti dela proti divjemu zaraščanju in čiščenju zaradi odlaganja vseh vrst odpadkov in smeti na njem 'na črno'. Delo in stroški z ovcami so tako bili bolj stranski. Kljub temu pa smo z ovčerejo v celoti izpolnili namen njene

Trava, trava, trava – že prava livada je na rekultiviranem starem delu odlagališča pepela!

Tam spodaj, kjer je nekdaj stala stara osnovna šola v Škalah, boste potem videli, kako premikanje tal spravlja iz vrste drevesa v sadovnjakih.

"Kaj pa del, na katerem je pokopališče?"

– Nanj odkopavanje v jami ne vpliva.

Tule spodaj pa je bil tisti grozni kanjon, pri "Tajhtih". Tu so tudi končne razpoke. In na tem področju smo imeli problem še zaradi tega, ker je voda vdrla v jamo.

Tamle pa je doma Aristovnik, ki je bil kopalničar na "Starem šahtu"; ena od tistih hiš je njegova.

"In tule je stal gasilski dom, ki bi lahko še danes stal."

– Res, čudno je, kako je bilo z njim.

"Tule pa je kota, ki je menda rudnik veliko stala."

(Ob teh besedah so se tisti iz jamomerstva v avtobusu, vsaj dva ali trije, malo z zadržkom, nekateri od vseh drugih v avtobusu pa glasno zasmejali.)

– In tule so tudi nadomestne gradnje, na področju, na katerega se preseljujejo kmetje iz vasi Gaberke.

Novi center vasi bi bil: Ostrovrtnik, Špital tu gori.

"Novi gasilski dom – stari pa tam nižje!"

– Enkrat pa ga lahko pelješ, da bo pogledal, kateri bi mu bil bolj pri srcu.

"Saj starega ni več, so ga prej 'zradirali'. Je kdo iz RLV, ki je tu zgoraj doma?"

(Smeh!)

Na odseku proti Šoštanju

– Tamle, na oni strani, je "Repatka" – od portalnega dvigala v NOP semkaj. Tam ni več vplivov odkopavanja. Enostavno, to področje se je začelo rekultivirati.

To področje tu pa je še neurejeno, ker so vplivi odkopavanja še neurejeni in je zemlja še v gibanju.

Naš problem je Velunja. Imela je zelo globoko korito. A zdaj smo že vse sanirali. Zdaj je področje umirjeno.

Tam, tisto področje z nekaj drevesi na vzhodni strani – tam gori odkopov ni več. Zada, na desni strani od jaška v Starih Prelogah, pa se že vidi odlagališče pepela. Desno je usedalnik 4, malo nižje pa sta usedalnika 2 in 3. Čisto levo se vidi tudi, kako je usedalnik ozelenel. In tam pri tistem gozdu opravljajo poskuse rekultivacije in pridelave na tleh iz pepela.

... In del že rodne poskusne oaze za pridelavo na rekultiviranem delu odlagališča!

Že na "Pepelu"

"Tam je bila ajda, lucerna, krmna ogrščica pa rž.

Rž smo poželi. Dokaj lepa je bila. Oljne ogrščice pa nimamo, ker je to enoletna kultura.

Tule, ta lucerna. Pri njej smo letos imeli že tretjo košnjo. So pa tla gnojena s potrebnimi mineralnimi gnojili; tistimi, ki pepelu manjkajo. Saj tla so čisti pepel."

Pri dveh strojnikih težke (gradbene) mehanizacije na "Pepelu"

– Ivan Kos sem, iz APS. Zdajle sem tule na buldožerju začasno, za nekaj dni. Sicer pa zdaj višam tale nasip, da ne bi umazana voda od pepela udarila čez v čisto v jezeru.

Delamo več zaporednih zajezev za sesedanje pepela v brozgi z vodo, ki prihaja iz TEŠ.

"Jaz pa sem Milan Barle, tudi iz APS in strojnik tu pri težki mehanizaciji, a zdaj za nekaj časa črpalničar pri tejle črpalci tu spodaj ob jezeru za vodo, s katero škropimo še nezbit pepel tu na odlagališču, da se ne praši naokrog, po tem področju in še dalje po Šaleški dolini. Včasih pa se le praši, vražje praši, če je dolgo suho vreme in začne potem pihati hud veter."

Vseh strojnikov pri težki mehanizaciji tu na odlagališču pepela nas je 6 do 7. Delamo pa običajno v eni izmeni, v dveh le izjemoma.

Mhm, tamle dalje naprej malo višje imajo biologi svojo hišico in prihajajo kontrolirat, kako kaj jim kaj uspeva pri njihovih poskusih."

R. B. – I. P.

Naše letošnje delavske športne igre

RAZPIS TEKMOVANJA V ROKOMETU

Tekmovanje ligaških ekip

1. kolo – 17. septembra

Skupne službe	: J. Škale	ob 16.30
J. Preloge	: P L P	ob 17.00
J. transport	: Klasirnica	ob 17.30
J. mehanizacija	: Priprave	ob 18.00

2. kolo – 24. septembra

J. Škale	: Priprave	ob 16.30
Klasirnica	: J. mehanizacija	ob 17.00
P L P	: J. transport	ob 17.30
Skupne službe	: J. Preloge	ob 18.00

3. kolo – 1. oktobra

J. Preloge	: J. Škale	ob 16.30
J. transport	: Skupne službe	ob 17.00
J. mehanizacija	: P L P	ob 17.30
Priprave	: Klasirnica	ob 18.00

4. kolo – 8. oktobra

J. Škale	: Klasirnica	ob 16.30
P L P	: Priprave	ob 17.00
Skupne službe	: J. mehanizacija	ob 17.30
J. Preloge	: J. transport	ob 18.00

5. kolo – 15. oktobra

J. transport	: J. Škale	ob 16.30
J. mehanizacija	: J. Preloge	ob 17.00
Priprave	: Skupne službe	ob 17.30
Klasirnica	: P L P	ob 18.00

6. kolo – 22. oktobra

J. Škale	: P L P	ob 16.30
Skupne službe	: Klasirnica	ob 17.00
J. Preloge	: Priprave	ob 17.30
J. transport	: J. mehanizacija	ob 18.00

7. kolo – 29. oktobra

J. mehanizacija	: J. Škale	ob 16.30
Priprave	: J. transport	ob 17.00
Klasirnica	: J. Preloge	ob 17.30
P L P	: Skupne službe	ob 18.00

Vse tekme, ligaških in neliigaških ekip, bodo potekale v telovadnici osnovne šole v Šaleku.

Igralni čas za vsako tekmo je 2 x 15 minut.

Tekmovanje neliigaških ekip bo takoj po končanem tekmovalju ligaških, opravljeno pa po sistemu na izpadanje.

S kolesi na morje in nazaj

V sredo, 19. junija, med pol šesto in šesto uro zjutraj se zbiramo v garaži Draga Jamnikarja – Kardeljev trg 8 v Velenju.

Na dolgo in naporno kolesarjenje v avtokamp Čikat se odpravljamo tile člani kolesarske sekcije pri sindikatu našega rudnika:

Drago Jamnikar, nadzornik v Jami Preloge, Bojan Jeseničnik, skladiščnik v Zračanju, Karel Laznik, strojnik viseče dieselske lokomotive Scharf v Jamskem transportu, Duško Drolic, rezkalec v Sipaku, in Zdravko Podkoritnik iz Jamskega transporta.

Naša spremljevalca v avtomobilu sta Stanko Videmšek iz Jamskega transporta in Jani Zajc iz Avtoprevoznitstva in servisov (APS).

Vreme je hladno in močno dežuje. Mokri bomo do kože. Odločimo se, da bomo malo počakali, in upamo, da bo dež ponehal. Vse pa kaže, da iz tega ne bo nič, zato ob sedmih krenemo na pot.

Kolesarimo proti Mozirju in Gornjemu gradu. Vzpnejo se na 902 metra visok vrh Črnivec. Premočeni in premraženi se na vrhu ustavimo in se pogrejemo s toplim čajem.

Ob desetih smo na poti proti Kamniku. Strmo se spuščamo v dolino. Še vedno je hladno in dežuje, okoli nas je gosta megla. Od Kamnika se peljemo proti Mengšu, Trzinu, Črnučam in skozi Ljubljano.

Pri Vrhniku se zagrizemo v Vrhniški klanec in nato spustimo proti Sinji gorici. Malo se odpočijemo in pomalicamo.

Pot nadaljujemo proti Postojni, Ilirski Bistrici in Opatiji. Odločimo se, da bomo prvi dan poti sklenili v naselju Ilički, ki leži med Opatijo in Lovranom. Večerjamo v gostilni Galeb in prenočimo v vili Tereza.

Do tod smo kolesarili 8 ur in prevozili 213 kilometrov.

V četrtek, 20. junija, vstanemo ob šestih in se prične pripravljati za nadaljnjo pot. Ob sedmih smo spet na kolesih. Kolesarimo proti Lovranu, skozi Moščeniško Drago v Brestovo. V to malo naselje se pripeljemo po vratolomnem spustu po klanecu.

Prekolesarili smo 27 kilometrov in porabili eno uro.

V pristanišču Brestovi srečamo družino Smajlovič. Safet je zaposlen v Zračanju ter ustanovitelj in trener karate kluba Biting v Šoštanju. Skupaj se vkrcamo na trajekt Komižo, ki nas po pol ure vožnje pripelje v Porozino na otoku Cresu.

Spet sedemo na kolesa in pričnejo se strmi vzponi in spusti po cesti, vse do Osorja na Cresu.

Prečkamo dvizni most in že smo na otoku Lošinju. Pot je podobna dosedanji, razgibana. Po 77 kilometrih vožnje po obeh otokih smo na cilju – v avtokampu Čikat nad mestom Mali Lošinj. V njem ima velenjsko podjetje Gost postavljene počitniške prikolicice. V njih se nastanimo za nekaj dni. Všeč nam je, da imamo blizu trgovino pa tudi sanitarije s kopalnicami. Drugi dan smo kolesarili 5 ur in pustili za sabo na kolesih 104 kilometre. V dveh dneh smo torej prevozili 317 kilometrov v 13 urah.

Utruženi smo, a vendarle še zaigramo kratko nogometno tekmo, potem pa ležemo k počitku.

V petek, 21. junija, smo pokonci ob pol sedmih. Po umivanju od sedme do pol osme ure telovadimo. Nato zajtrkujemo. Od devetih do enajstih so na vrsti igre z žogo. Nato smo do

enih popoldne prosti. Do dveh imamo kosilo. Od dveh do petih se kopamo in sončimo. Potem dve uri igramo namizni tenis. Od sedmih do osmih zvečer je večerja. Tak razpored naših aktivnosti velja za vse dni našega bivanja v Čikatu. Imamo pester program, četudi naša

kolesa počivajo. Ta dan smo torej preživeli po tem programu. Vreme je odlično, tudi mi smo vsi dobro razpoloženi.

Ob večerih, ko povečerjamo, radi posedimo pri mizah, spijemo kakšno pivo in poklepeta-mo. Počitek se potlej še bolj prileže.

Naslednji dnevi do srede, 26. junija, nam minevajo podobno kot pretekli. Vreme je vsak dan vroče, zato se hladimo v morju in s pijačo. Igramo nogomet, košarko, enkrat preizkusimo tudi naša kolesa. Zvečer pred televizorjem spremljamo prenos košarkarske tekme Jugoslavija – Poljska. Nekajkrat igramo karte. En večer se sprehodimo do Malega Lošinja.

Četrtek, 27. junij, je že deveti dan našega bivanja v avtokampu. Dan nam mineva podobno kot drugi. Po večerji pa napeto spremljamo televizijska poročila o dogodkih v Sloveniji. Pridružijo se nam dopustniki iz nekaterih drugih prikolic. Nikomur ni vseeno, kaj se dogaja doma. Ne moremo verjeti svojim očem, kajti nihče ni pričakoval, da bi se kaj takega lahko zgodilo. Tako gledamo v televizor pozno v noč.

V petek, 28. junija, smo že dopoldne po zajtrku sedli pred televizor, da zremo, kaj je novega doma. Tu, v Čikatu, je zelo mirno. Če ne bi imeli televizorja in radia, sploh ne bi vedeli, da je kaj narobe, da se doma kaj dogaja.

V soboto, 29. junija, se odločimo, da se vrnemo domov. Zvečer začnemo pospravljati in pripravljati prtljago.

V nedeljo, 30. junija, me zjutraj Jani odpelje v zdravstveni dom v Mali Lošinj na prevez, ker sem si včeraj poškodoval glavo. Ko se vrneva, se pridružim v avtomobilu družini Lorgier iz Velenja, ki se tudi odpravlja domov. Drugi člani kolesarske sekcije se odpravijo na pot domov ob desetih s kolesi. V Porozini se vkrcajo na trajekt, v Brestovi pa že kolesarijo proti Lovranu. V Iličih prenočijo.

Ponedeljek, 1. julij, je zadnji dan naše poti. Fantje kolesarijo do Reke, od tam pa se z vlakom odpeljejo v Celje. V Velenje prikolesarijo in tako se konča naša "odprava" na morje in nazaj.

Letos se je prvič zgodilo, da smo se vrnili drugače, kot smo odpotovali. Povprašali smo namreč, kakšne so razmere v Sloveniji, saj smo se želeli čimbolj varno vrniti domov.

Naj omenim še, da smo v Čikatu bivali v dveh prikolicah. Dogovorili smo se tudi, da bomo tekmovali med seboj v košarki, nogometu in namiznem tenisu. Prikolica 3 proti Prikolici 5. Fantje iz prikolic 3 so si nadeli še ime Danger (nevarnost), v prikolici 5 pa smo se odločili za ime Triglav, ker je pač simbol slovenstva in lepo opevan v naših narodnih pesmih. V športu je bila uspešnejša ekipa Triglav.

Za sklep tega dnevnika se zahvaljujemo trgovinam in servisom, ki so nam denarno pomagali izpeljati našo naporno in dolgo pot. Čeprav je bilo težko in nevarno, smo zadovoljni, da smo izpolnili eno naših letošnjih najtežjih sekijskih nalog.

Zdravko Podkoritnik – D.J.

